

รวมงานเขียนเรื่องการต่างประเทศของ
ไทยและเวียดนาม

คมกริช วรคามิน

A Collection of Writings on Foreign Affairs of
Thailand and Vietnam

Komgrit Varakamin

รวมงานเขียนเรื่องการต่างประเทศของ

ไทยและเวียดนาม

คมกริช วรคามิน

A Collection of Writings on Foreign Affairs of

Thailand and Vietnam

Komgrit Varakamin

รวมงานเขียนเรื่องการต่างประเทศของไทยและ เวียดนาม โดย นายคมกริช วรคามิน

ได้รับทุนสนับสนุนการจัดพิมพ์จากประธานสภาธุรกิจไทย-เวียดนาม
เป็นผลงานวิชาการของสภาธุรกิจไทย-เวียดนาม เว็บไซต์

www.tvbc.or.th

นายคมกริช วรคามิน ผู้ประพันธ์เป็นผู้จัดพิมพ์และเจ้าของลิขสิทธิ์
นางจิตรา เกรียงคำ ผู้ออกแบบปกและเป็นบรรณาธิการ

ISBN: 978-616-568-204-6

พิมพ์ครั้งแรก เมษายน 2563 จำนวน 1,000 เล่ม

พิมพ์ที่ บริษัท กิจไพศาลการพิมพ์และซัพพลายส์ จำกัด

เลขที่ 108 ซอยปทุมวันวิถี 13 ถนนสุขุมวิท 101 แขวงบางจาก เขตพระ

โขนง กรุงเทพฯ 10260 โทรศัพท์ 02-730-5039

โทรสาร 02-730-5040 เจ้าของ นายชูชาติ หวังกิตติพร

ราคา - บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

คมกริช วรคามิน.

รวมงานเขียนเรื่องการต่างประเทศของไทยและเวียดนาม.

- กรุงเทพฯ : กิจไพศาลการพิมพ์และซัพพลายส์, 2563.

160 หน้า.

1. ไทย - ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ - เวียดนาม. I. ชื่อ
เรื่อง.

327.5930597

ISBN 978-616-568-204-6

คำนิยม

ผมรู้จักนามสกุล “วรคามิน” มานานแล้ว จากการที่กระทรวงสาธารณสุข มีปลัดกระทรวงที่มีชื่อเสียงท่านหนึ่ง มีนามว่า “นายแพทย์สมศักดิ์ วรคามิน”

ต่อมาผมได้มารู้จักคุณคมกริช วรคามิน แห่งกรมการกงสุล กระทรวงต่างประเทศ เมื่อประมาณ 20 ปีมาแล้ว ก็ยิ่งทำให้เกิดความประทับใจมากขึ้น ในความกระฉับกระเฉง และเป็นกันเองของท่าน โดยมีความตั้งใจให้บริการที่ดีแก่ประชาชนที่มาติดต่อ เป็นอย่างดียิ่งอยู่เสมอ เรียกว่ามี **จิตสาธารณะ** (public mind) และ **จิตอาสา** (voluntary mind) อยู่เต็มตัว ไม่เป็นเจ้าขุนมูลนาย หรือถ้อยศถอศักดิ์เช่นอีกหลายคน มีจิตใจที่จะให้บริการ (sense of service) หรือ เป็นผู้ให้อยู่ตลอดเวลา

หลังจากประจำอยู่ ณ สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงฮานอย 2 ครั้ง 2 ครา ท่านก็ถูกส่งไปประจำที่แคนาดา และยุโรป ผมก็ยังได้ข่าวคราวของท่านจากหน้าหนังสือพิมพ์อยู่เสมอ ท่านเอกอัครราชทูตคมกริช ได้พยายามส่งเสริม และเผยแพร่ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย สินค้าไทย การส่งออกของไทย ในประเทศที่ท่านไปประจำอยู่อย่างต่อเนื่อง และในขณะที่ท่านเป็น

เอกอัครราชทูตอยู่ ณ กรุงบูคาเรสต์ ประเทศโรมาเนีย และกรุงโซเฟีย ประเทศบัลแกเรีย ผมก็ได้มีโอกาสผ่านไปในงานแสดงสินค้าที่นั่น ซึ่งท่านก็ได้ดำเนินการให้สินค้าไทยได้เข้าร่วมงานด้วย ตลอดจนช่วยติดต่อให้ Supermarket ขนาดใหญ่ รับสินค้าไทยเข้าไปจำหน่ายเป็นประจำด้วย นับว่าเป็นผลงานที่น่าชมเชยเป็นอย่างยิ่ง

เมื่อท่านทูตคณกริช เกษียนอายุราชการแล้ว ก็ยังมีจิตอาสา รับใช้ประเทศชาติอยู่ต่อไปอีก โดยไปดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาของสภาธุรกิจไทย-เวียดนาม ที่ปรึกษาของสมาคมคณะกงสุลกิตติมศักดิ์ (ประเทศไทย) และอื่น ๆ

นอกจากนั้น ท่านยังเขียนบทความลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ในประเทศไทย เพื่อเปิดมุมมองให้ผู้บริหารบ้านเมือง ได้ตระหนักถึงผลเสียของการปล่อยให้ประเทศใหญ่เข้าเมืองไทยโดยไม่มีการกั้นกรอง หรือเพื่อให้ประชาชนคนไทยได้ตระหนักว่า เพื่อนบ้านเราก็พัฒนาบ้านเมืองของเขาไปตามความสามารถ และตามอุดมการณ์ของเขาเอง **แต่ก็กำลังผ่านเลยเราไป** อย่างที่เราจะต้องปรับปรุงตนเองโดยเร็ว ไม่ต้องไปจับเคียวกับใคร แต่เป็นคู่แข่งของตนเองมากกว่า ก่อนที่จะถูกทิ้งห่างออกไปเรื่อยๆ

จึงเป็นสปีริตที่ผมขอชื่นชมเป็นอย่างมาก ว่าถึงแม้ท่านจะ
พ้นจากชีวิตราชการไปแล้ว แต่ก็ยังใช้ประสบการณ์ และความรู้ที่
ได้สั่งสมไว้ มาตอบแทนบุญคุณของแผ่นดินโดยมิหยุดยั้ง นำที่
บรรดาท่านที่คิดว่าตนแก่แล้ว ขอพักผ่อน ไม่ยอมมายุ่งกับกิจการ
บ้านเมือง ได้ตระหนักว่า ท่านเองมีความรู้ ความสามารถมากมาย
ในอดีต ไม่ว่าท่านจะเคยอยู่ในภาครัฐกิจ ธุรกิจ หรือประชาภิจมา
นานเท่าใด และปัจจุบันอายุจะมากน้อยเพียงใด ท่านก็ยังมีโอกาส
ตอบแทนบุญคุณของแผ่นดินได้ตลอดไป เช่นเดียวกับท่านอดีต
เอกอัครราชทูตคัมภริช วรคามิน กำลังทำอยู่นี้

(ดร.ศรีภูมิ สุขเนตร)

อดีตปลัดกระทรวง และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม

อดีตประธานสมาคมคณะกงสุลกิตติมศักดิ์ (ประเทศไทย)

กงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์ ราชรัฐโมนาโก

คำนิยม

ท่านอดีตเอกอัครราชทูต คมกริช วรคามิน เป็นนักการทูตที่รู้จักกันในหมู่กงสุลกิตติมศักดิ์ประจำประเทศไทย ตั้งแต่เมื่อครั้งเป็นคณะกงสุลกิตติมศักดิ์แห่งประเทศไทย กระทั่งพัฒนาขึ้นเป็นสมาคมคณะกงสุลกิตติมศักดิ์ (ประเทศไทย) ในปัจจุบัน

หลังจากกลับไปปฏิบัติภารกิจครั้งที่สองที่กรุงฮานอย ท่านยังมีการติดต่อกับพวกเราที่สมาคมฯ และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ท่านได้ให้คำแนะนำต่อคณะผู้นำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคชาวแคนาดาเชื้อสายเวียดนาม และคณะนักธุรกิจชาวโรมาเนีย จากสภาหอการค้าแห่งโรมาเนีย ณ เมืองพร้าโฮว พร้อมด้วยคู่สมรสเดินทางมาร่วมงานนิทรรศการด้านอาหาร THAIFEX ที่กรุงเทพฯ เพื่อทำความรู้จักกับผู้ส่งออกชาวไทย ตลอดจนพบปะผู้ใหญ่ในคณะรัฐบาลไทย กระทรวงการต่างประเทศและภาคเอกชนไทย ความพยายามเช่นนี้มีประโยชน์เรื่องง่ายสำหรับนักการทูตทุกๆ ไป ความเพียรพยายามนี้เป็นการเริ่มต้นที่ดีสำหรับการติดต่อครั้งต่อ ๆ ไป

ในวันหนึ่ง ท่านเกษียณอายุราชการ ผมก็เห็นว่าน่าจะเป็นโอกาสอันดีที่จะเชิญชวนท่านเป็นที่ปรึกษาให้กับสมาคมคณะกงสุลกิตติมศักดิ์(ประเทศไทย) และสภาธุรกิจไทย-เวียดนาม

เนื่องจากท่านเคยเป็นนักการทูตประจำการในเวียดนามมาถึงสองครั้ง และเรียนรู้ภาษาเวียดนามมาตั้งแต่ศึกษาที่สหรัฐอเมริกา และกลับไปเรียนทบทวนอีกครั้งระหว่างที่ท่านทำงานที่กรุงฮานอย

ท่านอดีตเอกอัครราชทูตคอมมิวนิสต์ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งที่ปรึกษาด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีโดยมิได้รับค่าตอบแทนใดๆ ท่านให้ความเห็นในที่ประชุม เขียนบทความ แบ่งปันประสบการณ์ของท่าน นำบทความลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อีกทั้งรายงานข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อที่ประชุมสภาธุรกิจไทย-เวียดนามด้วย นอกจากนี้ ท่านยังเข้าร่วมการประชุมสำคัญๆ ในฐานะผู้สังเกตการณ์ และเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมวัฒนธรรมกับสถานเอกอัครราชทูตเวียดนาม เป็นต้น

ผมได้อ่านและเห็นประโยชน์ จึงขอสนับสนุนให้รวมเล่มพิมพ์หนังสือเรื่อง **“รวมงานเขียนเรื่องการต่างประเทศของไทยและเวียดนาม”** ซึ่งมาจากผลงานเขียนของท่านเกี่ยวกับเวียดนามที่ท่านเขียนมาระยะหนึ่งแล้ว ตลอดจนบทความซึ่งเพิ่งเขียนขึ้นเมื่อเร็วๆ นี้ และผลงานเขียนของท่านยังล้ำยุคล้ำสมัย เพื่อเป็นผลงานทางวิชาการเผยแพร่แก่สมาชิกสภาธุรกิจไทย-เวียดนาม

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษา ห้างสมุด และสาธารณชน
ผู้สนใจ

ผมมีความยินดีที่จะกล่าวว่า สภาธุรกิจไทย-เวียดนามรู้สึก
ขอบคุณท่านอดีตกษัตริย์ราชทูตคมกริชยิ่งในการตีพิมพ์ผลงาน
วิชาการเล่มนี้ ซึ่งน่าจะเป็นการเริ่มต้นที่ดี สำหรับผู้สนใจเป็นนัก
ค้นคว้านักวิจัยในรุ่นต่อ ๆ ไป สมตามเจตนารมณ์ของผู้ริเริ่มไว้ ณ
โอกาสนี้

ในท้ายที่สุดนี้ ผมมีความเชื่อมั่นอย่างจริงใจว่า หนังสือเล่ม
นี้น่าจะเป็นการเติมเต็ม และส่งเสริมองค์ความรู้เกี่ยวกับเวียดนาม
ในหมู่ผู้อ่านชาวไทยและชาวต่างประเทศ สอดคล้องกับภารกิจของ
สภาธุรกิจไทย-เวียดนาม ที่มุ่งส่งเสริมให้ความเป็นหุ้นส่วนทาง
ยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศทั้งสองมีความเข้มแข็งแน่นแฟ้นยิ่งๆ
ขึ้นไป

(นายสนั่น อังอุบลกุล)

ประธานสภาธุรกิจไทย-เวียดนาม

ประธานสมาคมคณะกงสุลกิตติมศักดิ์ (ประเทศไทย)

กงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์ สาธารณรัฐมัลดีฟส์

คำนำ

ผมรู้สึกเป็นเกียรติ ภูมิใจ และยินดียิ่งที่ท่านประธาน ดร.ศรี ภูมิ ศุขเนตร อดีตประธานสมาคมคณะกงสุลกิตติมศักดิ์ (ประเทศไทย) ผู้เป็นกัลยาณมิตรต่างวัย ให้คำแนะนำและโอกาสแก่ผมในการเสนอบทความที่ผมเขียนขึ้นและลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น และแนวหน้าเมื่อเร็ว ๆ นี้ พร้อมกับบทความจำนวนหนึ่งที่เขียนไว้เดิม มารวบรวมไว้ในหนังสือเล่มเล็กเล่มนี้ วัตถุประสงค์คือการเผยแพร่แบ่งปันประสบการณ์ มิใช่เพื่อการพาณิชย์ จึงขอขอบคุณสำนักพิมพ์ทั้งสองแห่งไว้ ณ ที่นี้

ผมขอขอบคุณท่านประธาน ดร.सनัน อังอุบลกุล ประธานสภาธุรกิจไทย-เวียดนาม ที่กรุณาสับสนุนงบประมาณเพื่อการตีพิมพ์หนังสือเล่มเล็กนี้ ภายใต้ชื่อเรื่องว่า “**รวมงานเขียนเรื่องการต่างประเทศของไทยและเวียดนาม**” โดยให้เป็นสิ่งพิมพ์ผลงานของสภาธุรกิจไทย-เวียดนาม เพื่อใช้ประโยชน์ในทางวิชาการและให้เป็นประโยชน์แก่สมาชิกในสภาธุรกิจไทย-เวียดนาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถาบัน การศึกษา หอสมุดและสาธารณชนทั่วไป อนึ่ง ข้อคิดเห็นในบทความอยู่ในความ

รับผิดชอบของผู้เขียน มิได้สะท้อนทัศนะหรือนโยบายทางการของ
สภาธุรกิจไทย-เวียดนามแต่อย่างใด

ผมขอขอบคุณทั้งสองท่านที่กรุณาใช้เวลาเขียนคำนิยม
สำหรับการพิมพ์หนังสือเล่มนี้ด้วย

บทความที่ได้รับการคัดเลือกมาลงพิมพ์ในโอกาสนี้ ได้แก่

1. “Opportunities and challenges for Thai-VN trade,” The Nation, 31 October 1998.
2. “Vietnam prepares for 21st century,” The Nation, 24 July 1999.
3. “Hanoi Revisited: perspectives from our former ambassador,” The Nation, 14 June 2018.
4. “Vietnam: then and now and the future,” The Nation, 11 June 2019, on-line.
5. “เราต้องเคารพตนเองก่อนที่ผู้อื่นจะเคารพเรา” แนวหน้า 8 กันยายน 2562 (ตอนที่ 1).
6. “เราต้องเคารพตนเองก่อนที่ผู้อื่นจะเคารพเรา” แนวหน้า 15 กันยายน 2562 (ตอนที่ 2).
7. “เวียดนามจะแซงหน้าไทยหรือไม่” แนวหน้า 30 พฤศจิกายน 2562 (ตอนที่ 1).

8. “เวียดนามจะแซงหน้าไทยหรือไม่” แนวหน้า
7 ธันวาคม 2562 (ตอนที่ 2).
9. “จีนจ้าวจากฮานอย” แนวหน้า 4 มกราคม 2563.
10. “เราต้องเคารพตนเองก่อนที่ผู้อื่นจะเคารพเรา” แนวหน้า
23 มกราคม 2563 (ตอนที่ 3/1).
11. “เราต้องเคารพตนเองก่อนที่ผู้อื่นจะเคารพเรา” แนวหน้า
24 มกราคม 2563 (ตอนที่ 3/2).
12. “ประเทศไทยต้องเดินหน้าให้ถูกทิศทางและมีศักดิ์ศรี”
แนวหน้า 18 กุมภาพันธ์ 2563.

ผมยังคงความสนใจในเวียดนาม ติดตามข่าวสาร และมีผลงานเขียนเป็นระยะๆ ในฐานะผู้สังเกตการณ์ คือประสงค์ถ่ายทอดสิ่งที่ผมเห็นระหว่างการเดินทางไปเยี่ยมเยือนเพื่อนเก่า ๆ พบปะเพื่อนใหม่ ๆ สถานที่ต่าง ๆ ในเวียดนาม เพื่อให้ข้อสนเทศและข้อสังเกตของเรามีความถูกต้องสมบูรณ์ทันสมัย เป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านชาวไทยและผู้อ่านชาวต่างประเทศ ในกรณีที่เป็นภาษาอังกฤษ หรือภาษาไทย แต่เขาอ่านได้แปลขึ้นได้ ดังเช่นเพื่อนนักการทูตบางท่าน

ผมมีความประทับใจในถ้อยคำให้กำลังใจจากท่านประธาน ดร.ศรีภูมิ ศุขเนตร และท่านประธาน ดร.सनัน อังอุบลกุล เสมอ

มา ท่านทั้งสองและคุณหญิงทั้งสองประพุดิตนเป็นตัวอย่างที่ดี
ของผู้มีความปรารถนาดีต่อประเทศชาติและจงรักภักดีต่อสถาบัน
พระมหากษัตริย์ และผมยินดีขอมีส่วนร่วมในการตอบแทนบุญคุณ
ของแผ่นดิน ซึ่งเป็นหน้าที่ของพวกเราชาวข้าราชการบำนาญ
ทั้งหลาย นอกจากนี้ ผมมีความมั่นใจในภารกิจของสภาธุรกิจไทย-
เวียดนามภายใต้ท่านประธานคนปัจจุบัน ซึ่งเชื่อเชิญให้ผมมาร่วม
ทำงานในฐานะที่ปรึกษา คณะผู้บริหารชุดนี้และในอนาคตที่จะ
ส่งเสริมความสัมพันธ์ความร่วมมือที่เป็นมิตรและหุ้นส่วนที่
ไว้วางใจยิ่งระหว่างไทยกับเวียดนามในปัจจุบันและต่อ ๆ ไป และ
จะยินดีและภูมิใจอย่างยิ่งที่สิ่งพิมพ์เล่มเล็ก ๆ ฉบับนี้ จะเป็นส่วน
หนึ่งของภารกิจสำคัญของสภาธุรกิจไทย-เวียดนามในการ
สนับสนุนการดำเนินการของภาครัฐและภาคเอกชนทั้งหลายใน
การเพิ่มพูนผลประโยชน์สำคัญของไทยในความสัมพันธ์ระหว่าง
ไทยกับเวียดนามในวันนี้วันหน้าและตลอดไป

โอกาสนี้ ผมขอขอบคุณคุณมาณวิภา วงศ์พรหมศรี
เลขาธิการประธานกรรมการ บริษัทยูไนเต็ดคอมมูนิเคชั่น อินดัส
ตรี, คุณวรินทร์ มานะกุล อดีตเจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมการค้าและ
การลงทุน สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ซึ่งสนับสนุนด้านการ
ทำงานและการประสานงานที่สำคัญจำเป็นในโครงการนี้และอื่น ๆ

คุณวิลาสินี หลงสกุล บรรณารักษ์ ห้องสมุดกระทรวงการ
ต่างประเทศ ซึ่งให้การสนับสนุนข่าวสารข้อมูลเรื่องเวียดนามและ
ทุก ๆ เรื่องอย่างเอาใจใส่เสมอมา คุณประกิต ชนะมาร ซึ่งเป็นฐานะ
แนะนำด้านคอมพิวเตอร์เสมอ ๆ และดร.จิตรา เกரியงคำ อดีต
นักวิจัยแห่งสถาบันโรคมะเร็ง (Cross Cancer Institute)
มหาวิทยาลัยแอลเบอร์ตา ประเทศแคนาดา ผู้ให้การสนับสนุน
ออกแบบปกหนังสือและเป็นบรรณาธิการ

นายกร วรคามิน

(นายคมกริช วรคามิน)

อดีตเอกอัครราชทูต

ที่ปรึกษาสภาธุรกิจไทย-เวียดนามและ
สมาคมคณะกงสุลกิตติมศักดิ์ (ประเทศไทย)

สารบัญ

หน้า

คำนิยม โดย ดร.ศรีภูมิ ศุขเนตร	iii
คำนิยม โดย นายสนั่น อังอุบลกุล	vii
คำนำ	xi
1. Opportunities and challenges for Thai-VN trade	1
2. Vietnam prepares for 21 st century.....	16
3. Hanoi Revisited: perspectives from our former ambassador	26
4. Vietnam: then and now and the future.....	39
5. เราต้องเคารพตนเองก่อนที่ผู้อื่นจะเคารพเรา (ตอนที่ 1).....	51
6. เราต้องเคารพตนเองก่อนที่ผู้อื่นจะเคารพเรา (ตอนที่ 2).....	60
7. เวียดนามจะแซงหน้าไทยหรือไม่ (ตอนที่ 1).....	70
8. เวียดนามจะแซงหน้าไทยหรือไม่ (ตอนที่ 2).....	79
9. จีนจ้าวจากฮานอย	87

10. เราต้องเคารพตนเองก่อนที่ผู้อื่นจะเคารพเรา (ตอนที่ 3/1).....	97
11. เราต้องเคารพตนเองก่อนที่ผู้อื่นจะเคารพเรา (ตอนที่ 3/2).....	107
12. ประเทศไทยต้องเดินหน้าให้ถูกทิศทางและมีศักดิ์ศรี.....	115
13. เหลียวหลัง แลหน้า.....	129
14. List of Publications by Komgrit Varakamin.....	133

Opportunities and challenges for Thai-VN trade

The news of a Thai businessman sentenced to death over a business fraud in Vietnam by the Ho Chi Minh City People's Court a few months ago might have appalled many in Thailand because of his nationality as much as the nature of his offence. He appeared to be the first Thai and the first foreigner convicted by a Vietnamese court and handed capital punishment on non-drug charges. As of now, Vietnam's Court of Appeal has yet to rule on his case.

Such are the pitfalls facing foreign businessmen in Vietnam, but it should not obscure the opportunities that exist. Following the Sixth Party Congress in 1986, Vietnam embarked on economic reforms through gradually shifting from the centrally-planned economy to the market-oriented economy. The Law on Foreign

Investment in Vietnam was adopted a year afterwards. Disintegration of the socialist bloc in Eastern Europe and demise of the Soviet Union during the late 1980s-early 1990s confirmed the Hanoi leadership's eventual conviction that change in Vietnam was a must. *Doi Moi* (which should read "change anew" instead of "renewal" as commonly understood) has thus become a famous catchword in present-day Vietnam.

Trade ties

During the same period, neighboring Thailand incidentally conceived a major foreign policy initiative which attracted no less excitement, in response to changing circumstances. The Chatichai Choonhavan administration, influenced by young academics and advisers, declared policy of "turning Indochina from a battlefield into a market-place," which fell short of due implementation because that government was ousted by a *coup*. Nevertheless, the proposed policy looked credible since Thailand stood at the time as a good

example of a successful Southeast Asian economy. Vietnam rigorously said, as I vividly remember, it had to study the experiences of Thailand in order to develop its war-battered economy.

Prior to 1989, trade relations between Thailand and Vietnam were limited because of the Cambodian conflict. The volume of trade hovered around a few million baht from 1987 to 1997. In subsequent years, however, bilateral trade steadily grew from Bt 1.59 billion in 1989 to Bt 22.77 billion last year [1997]. Statistics show that Thailand has enjoyed an enormous trade surplus since 1993.

Thailand's investment in Vietnam over the years has been no less impressive in figures. Thai investors are now ranked the ninth among 59 countries with interests in Vietnam, with around US\$ 1 billion, or 3.4 per cent in market share, in 78 projects in Hanoi, Ho Chi Minh City and a number of provinces throughout the country. Most of the Thai investments are "joint ventures," a

number of which are in the areas of tourism, hotels and services, manufacturing industries, agricultural and fisheries processing industries, banking and energy. Singapore is presently the top investor there with \$6.2 billion, followed by Taiwan (\$4.1 billion) and Hong Kong (\$3.7 billion). The other five front runners are Japan, South Korea, France, Malaysia and the United States, respectively.

Despite the steady growth over the years, the volume of trade between Thailand and Vietnam is small in consideration of geographical proximity and real potential – that is, less than one per cent of Thailand's overall trade with foreign countries and about four per cent of Vietnam's.

Yet, prospects for active trade and investment here are presently not promising because the recession has swept through various East Asian economies since the middle of last year [1997].

Thai businesses at home and abroad are in disarray. Vietnam's inconvertible national currency is proven not immune from the economic malaise from outside since its socialist economy has already been integrated into the world capitalist system. Sixty per cent of Vietnam's exports go to East Asia and more than 70 per cent of its imports are from the region.

Three-fourths of foreign investment comes from East Asia, too. The economic slowdown there has aggravated the serious impact on Vietnam's economy and trade. A vicious circle goes as follows: lessened investment means lower imports of capital goods and machinery which consequently leads to impotent productivity; the latter paves the way to poor economic performances and exports; and the results are likely to be a recession.

Why should Thailand be so concerned with trade and investment in Vietnam? The simple answer is that opportunities are still there and Vietnam now badly

needs foreign investment and to provide “one-stop service,” for foreign investors to attract the latter’s attention. Nevertheless, words have yet to be substantiated by deeds.

Furthermore, Thailand today and in the next 2-3 years has to overcome the economic malaise at home and restore capital liquidity and investor confidence before stretching out to far-away target countries. In the meantime, Thailand may need to be less ambitious and more practical in planning.

Measures

As such, Vietnam might be an ideal place where Thailand could pursue more rigorously a series of trade and investment measures as follows:

1. Thailand should continue investments on processing raw materials and natural resources abundant in Vietnam for export, with emphasis on fisheries and agricultural products. Resource-rich Vietnam and

Thailand's experienced and sophisticated industry will complement each other in providing value-added products and enhance greater competitiveness in the world market.

2. Thailand should seriously explore options in larger-scale investment enterprises with sizeable capital in promising sectors such as oil and gas, and industry. Vietnam is oil-rich, pumping out about 10 million tonnes of crude oil per year but still has to import petroleum products because of the lack of oil refinery and supportive industries. Up to now, most Thai investments have been of a small-to-medium size with low capital and largely clustered in real estate, hotel, tourism and services.
3. Thailand should continue to place emphasis on manufacturing industries for consumer goods for sale in Vietnam for three reasons. Firstly, Vietnam is a big consumer market of 78 million people. Secondly, Vietnamese consumers characteristically prefer

imported goods to those locally made because of quality and taste. Lastly, Thailand no longer has cheap labor, abundant raw materials or export quotas for its own industrial sector. Therefore, Thailand will find it useful to have labor-intensive industries relocated to Vietnam.

Progress there means not only the larger sales of products in Vietnam but also exports back to Thailand and third countries. Vietnam is known to welcome such import-substitution industries. However, it would appreciate more the transfer of advanced technology.

4. Thailand should seriously explore the possibility of expanding markets to Vietnam's rural areas, where 80 per cent of the population live. Thus far, investments by foreigners, including the Thais, have been mostly concentrated in a few big cities while the rural areas are usually overlooked due to the oft-quoted "limited purchasing power" factor.

5. Thailand should seek cooperation with Vietnam in exporting similar agricultural products, namely rice, to world markets. Both countries' interests would be better served if an anachronistic view that "similar products mean competition" is abandoned. Indeed, Thailand's and Vietnam's rice is dissimilar because they are of different grades. The two should cooperate in information sharing, pricing and marketing. Thailand's marketing experiences will help strengthen the two's leadership in the world rice market, where they presently provide over 40 per cent of supplies.

6. Thailand should fully exploit its border trade with Laos and Cambodia to expedite trade transactions with Vietnam. Thailand will need to systemize the process of exporting and transporting of its products by concluding necessary agreements with Laos and Cambodia. The upgrading of Highways Nos. 8 and 9 connecting Thailand, Laos and Vietnam, altogether

an “east-west corridor,” plus the concluded construction of the second friendship bridge across the Mekong River, will enhance the border trade among the three.

7. Thailand may explore the possibility of pursuing barter trade and /or trade through own national currencies with Vietnam now that there exists liquidity problems and the lack of hard currency. Having claimed experience in dealing with China and the then Soviet Union, Vietnam made such a proposal to Thailand early this year [1998] as a result of the regional economic crisis. While seeming old-fashioned and inconvenient, barter trade still deserves to be examined as a supplementary means to promote transactions across the border.

Early this month, Vietnamese President Tran Duc Luong paid a State Visit to Thailand as a guest of Their Majesties the King and Queen, a first-ever by a head of state of Vietnam since the two countries’ diplomatic

relations were established in August 1976. Apart from symbolic value, the Vietnamese president described his activities and meetings while here a success.

He was accorded a grand welcome wherever he went, his accompanying ministers met with their Thai counterparts and two agreements on narcotics suppression and legal and judicial cooperation were signed by governmental representatives – bringing the number of bilateral pacts to 18 since 1976.

Cooperation

The two sides also agreed to broaden cooperation, especially in agriculture, agro-processing, tourism, oil and gas. Their discussion on communications and transport touched on the route link between Thailand, Laos and Vietnam through Highway No. 9, the construction of which is expected to be completed in 2000.

In addition to State-level functions, President Luong also met with a number of Thai businessmen, representing joint chambers of trade, industries and banking, during which cooperation on trade and investment was discussed. Among issues raised were reported to cover the following: barter trade, trade through own national currencies, trade arbitration mechanism and stiff investment regulations. Moreover, Luong also witnessed the signing of two contracts: one on the 500,000-tonne coal purchase between Thailand's Maharaj International Co. and Vietnam's Coalimex, and the other on the development of a 3,000-rai (or 500-hectare) industrial estate worth over three billion baht, as a foundation for investment in petrochemical and related industries in central Vietnam, between Thailand's Bangpakong Industrial Park 2 Co. and Vietnam's Army Company for Development. It is interesting to note here that the above industrial estate, the second of its type by Thailand in Vietnam, will be supportive of the first-ever oil refinery currently under

construction at Dung Quat, in Quang Ngai province. The refinery is expected to be completed by 2001 and will have a capacity of 6.5 million tonnes of oil a year.

While there are opportunities, there also lie obstacles to trade and investment in Vietnam. Such obstacles are either structural in nature or operating problems. They are usually documented as follows: always changing, unclear and complicated regulations, State control through import quotas, lack of long-term credits, complicated tax structure, poor banking system, poor infrastructure, discrimination over land rental, etc. Besides, Vietnamese authorities often mention the drive against corruption in order to sustain economic reform and facilitate foreign investment.

The above are challenges for all foreign investors in Vietnam, not merely the Thais. *For the past dozen years, during the Doi Moi period, there have been stories of accomplishments by a number of companies and failures by others. Indeed, there is*

no single best formula advising on how to do business successfully in Vietnam. Those who have the upper edge are usually those who learn from theirs and others' mistakes, are more patient, prepared to take worthy risks, have sizeable investment capital, shrewdness in strategy and management, are honest and mindful of the public interest and look forward to longer-term interests rather than shorter-term gains. Such qualifications of a foreign investor seem to be welcome in Vietnam and everywhere. Needless to say that the good Thai investors who negotiate fair deals with their Vietnamese hosts will not only set a good precedence but also help protect opportunities for the next group.

For the Thais, Vietnam's market may look somewhat different from many others. However, that market is neither the first nor the last of that sort that the Thai investors are going to deal and reckon with.

Some certain peculiarities and challenges are out there in Vietnam, but strong determination will eventually prove that they are surmountable.

*****

The Nation, Saturday, 31 October 1998

Vietnam prepares for 21st century

Official documents in Vietnam state that the debacle of the pro-US regime in Saigon on April 30, 1975, marked “an end of the 137 years of wars against the French colonialists, Japanese fascists and American imperialists. From then begins a Vietnam of true reunification and independence.”

Vietnam attributes its post-1975 difficulties to long years of colonialism and war-time experiences. No one doubts the hardship the country has gone through. Vietnam repeatedly mentions the past glories of victories over foreign invaders. Few would dispute that pride. But for a nation to move forward, present challenges to overcome in a new set of priorities are as important as past achievements.

In retrospect, Vietnam won the war but lost the peace. After the fall of Saigon, Vietnam encountered an

economy in shambles at home and strained relations with neighbors, chiefly due to long years of fighting and heavy dependence on external assistance, an overconfident determination to abruptly socialize the South and reunify the country, and miscalculation in foreign relations. Consequently, Vietnam was compelled to reprioritize its national agenda to face new challenges and maintain socialism. Critical decisions were hastened by the traumatic collapse of the former Soviet Union and the Eastern bloc. Needless to say the socialist fraternalism it had enjoyed with those countries had been the foundation of Hanoi's external policy for the past decades. Vietnam was left insecure politically with only a smattering of socialist allies.

But the country has come out of the cold following the steadily positive developments begun 12 years ago, all thanks to the *doi moi* policy of 1986, the troop pullout from Cambodia in 1989, the ASEAN and

APEC memberships in 1995 and 1998 respectively and the ASEAN summit chairmanship last December [1998]. Indeed, Vietnam has come of age in a short period and is set to further integrate into the world system of capitalism.

Today's Vietnam is a country of 76.3 million people, 80 per cent of whom are in the rural and remote areas. Rich in natural resources, Vietnam's economy is agrarian in nature. Last year, the country exported 3.5 million tonnes of rice, second only to Thailand, the world's largest exporter. Vietnam is abundant in coal, crude oil, agricultural products, and fisheries. Most people usually see Vietnam nowadays as a new and promising marketplace rather than a battlefield.

However, a number of foreign enterprises and investors with experience in Vietnam have complained of corruption, red tape, excessive bureaucracy, ever-changing rules and interpretation on the part of the

state and the lack of domestic capital and supporting infrastructure as fundamental reasons against operating a successful business there.

Vietnam has established diplomatic relations with 164 countries and is a member of a number of major international organizations. Hanoi aspires to join the World Trade Organization and will soon conclude a trade treaty with the US.

Vietnam's GDP growth was as high as 8-10 per cent throughout most of the 1990s until 1997, when it shrank to 5-6 per cent. Foreign statistics estimated that the economic growth this year [1999] is expected to dip to around 3-4 per cent. The GDP decline was already evident in the stagnated growth of foreign trade and 50-60 per cent drop of foreign investment in two consecutive years beginning in 1997. Only US\$ 345 million was pledged for investment during the first four

months of this year; it is doubtful if the invested capital will reach US\$ 1 billion by the end of this year.

Despite the dong's inconvertibility, Vietnam's economy is not immune to the regional recession. East Asian countries, which are the markets for 60 per cent of Vietnam's exports and the principal investors putting in three-fourths of foreign capital in Vietnam, have been hard hit by the economic and financial crisis since July 1997. For its part, Vietnam's exports now face stiffer competition with Southeast Asian neighbors whose similar exports are cheaper because of currency devaluation. As such, Vietnam's chance of quick recovery remains in doubt.

Against this gloomy backdrop, Vietnam still earns relative confidence from some affluent Asian economies. Whereas Singapore now reigns as Vietnam's biggest investor, with US\$ 6.4 billion, Japan is both the No. 1 trading partner with US\$ 3 billion in two-way trade

last year and the country's biggest donor. Hanoi's recent agreement to exchange trade privileges with Japan will boost bilateral trade ties.

Vietnam has recently announced a new course of fundamental measures to encourage growth, including the recent enactment of the Enterprise Law and the introduction of the so-called one-price system which seeks to end the double standards against foreign investors beginning this month. It was hopeful that more investment would be forthcoming to jump start the economy and substantiate the economic reformists' renovation premise vis-à-vis the hardliners whose interests are served by the centrally-planned economy in general as much as by the continued state dominance over the economy in particular.

Prime Minister Pham Van Khai also underscored the importance of foreign investment. "The Vietnamese government always considers foreign investment as an

organic part of its national economy and the success of the foreign investors as that of the Vietnamese economy,” he told a group of top foreign investors in March.

Regardless of the East Asian economic crisis, Vietnam has to move forward with its reforms adopting its socialist economy alongside market-economy factors surrounding it today -- a far cry from the one in 1975. Vietnam in the year 2025 will be a different place. With the present rate of demographic growth, Vietnam will have over 100 million people, more than half of whom born after the end of the Indochina war. *The agenda of the next century will have to reflect the new realities. Yet, there are a series of thresholds that Vietnam will have to cross when entering the new millennium.*

First, Vietnam must be able to steer a delicate balance between socialism and capitalism to continue

reforms towards the socialist market economy. Social freedom without political freedom, however, breeds a possible instability. So does rapid economic change especially if it runs against the present ideological paradigm. Thanks to advanced information and communication technology, the world is becoming globalized.

Second, Vietnam must productively deal with some 6,000 loss-making state-owned enterprises (SOEs) by selective privatization in order to end costly subsidies and free the business initiatives. This is a tough job, as SOEs are a *raison d'être* of the socialist economy in general as well as “gold mines” for corrupt administrators in particular.

Third, Vietnam will have to honor international commitments to trade liberalization, which is not supportive of state control. Indeed, integration into the

world system of capitalism implies strings of commitments and foreign pressure for reforms.

Fourth, *doi moi* must proceed to a higher level. Reforms in administrative, banking and fiscal systems, and other necessary fields, are indispensable requirements in order to carry out economic renovations.

Finally, Vietnam needs to address the plight of the poor and the rural people who make up 80 per cent of the population. It is also essential that Vietnam attends to the rising problem of unemployment caused by either business contraction, estimated to be around 170,000 people, or the eventual restructuring of SOEs, which will involve the possible lay-off of about 600,000 workers in the future.

What Vietnam needs to do now in preparing for the next century is not to resist changes but rather to change in order to withstand and cope

*with surmounting challenges resulting from the
globalized world.*

*****

The Nation, Saturday, 24 July 1999.

Hanoi Revisited: perspectives from our former ambassador

What does Hanoi look like today compared with the city I first saw in 1985?

My prompt answer to that question is that Hanoi is much more modern and developed now than when I first visited 33 years ago.

In April, I returned to reacquaint myself with old friends, old places and meet new ones to keep abreast with present-day realities.

Back in the mid-1980s, a Hanoi government consolidating its grip on power throughout the reunified Vietnam was confronted with chronic poverty and international isolation because of poor socialist planning and miscalculation of the Cambodian issue. It also faced

a dilemma of how to deal with its two close communist allies, the Soviet Union and the People's Republic of China, in their growing rift.

In the final phase of the Vietnam War, Vietnam found itself more dependent on Moscow than Peking en route to the victory on 30 April 1975.

Fortunately, the sixth National Party Congress of the Communist Party of Vietnam in December 1986 elected a reformist Party Chief from the South to pursue the "*Doi Moi*" (renovation) approach to politics and economy. The idea was to reform Vietnam toward a market economy in order to catch up with new realities in world politics. In retrospect, it was a shrewd move to undertake a number of new policies and measures to enable Vietnam to stand on its own feet as socialist disintegration in the Soviet Union and the eastern bloc in Europe, its strong fraternal allies, loomed.

Over the past decades, Vietnam has reprioritized objectives and policies while keeping intact the essence of Party rule like its other socialist friends and neighbors. These days, in Vietnam we saw much less emphasis on socialist jargons in economy and trade. Instead, we saw strong drives to learn from the Western capitalist countries and to live with capitalist neighbors, whereby border trade has developed into larger- scale commercial relations.

In the old days, promising students were sent to the People's Republic of China, and years afterwards to the Soviet Union. Recently, talented students have been sent to study in Australia, Singapore and Hong Kong. At present, they go to be trained in the United States, Canada, the United Kingdom and Western Europe.

Vietnam welcomes the return of the "*Viet Kieu*" (overseas Vietnamese) to visit families, send back

money, invest in the country to generate income, production, employment, savings and income remittance. At present, there are as many as three million Vietnamese living abroad. While their political attitudes and loyalty are still in doubt, the Viet Kieu's accumulated wealth is in beyond question. The war ended 43 years ago. It's time to move on.

It starts with sending money home to investing in the motherland. In essence, both sides benefit from new atmosphere.

Coming back to where I started. I decided to return to Hanoi to see how much it has changed since my first tour of duty at the Royal Thai Embassy in 1985. Hundreds of thousands of bicycles were now replaced with millions of motorcycles. Certainly, there are a big number of cars, minivans, buses and trucks but they have to muddle through heavy traffic jams. Hanoi and

Ho Chi Minh City are not far behind Moscow, Bucharest, Peking, Jakarta and Bangkok in their traffic problems.

The former five-digit telephone number system has given way to 10-digit mobile system. One can call overseas numbers without echoing or being heard in Moscow. People now enjoy calling up, chatting with or sending e-mails to friends and relatives inside the country and around the world. Social media is at work; social freedom is being exercised.

The people in general are apparently happy and pleased with what has been happening. Among Vietnam's 92 million people, are 64 million Facebook users, which account for 3 per cent of global Facebookers, according to a recent report released by "We Are Social," a social media marketing and advertising agency. Vietnam has surpassed Thailand and Turkey by this Facebook measure, securing the seventh spot globally. Like the people in Thailand, the

Vietnamese benefit from Internet, including applications such as Line and Viber. Apparently, they are now very much concerned with the cyber security, which warrants their precious social freedom.

Long gone are the days of socialist or war-oriented television broadcasts, or cultural shows emphasizing foreign aggression and hardship. I found it amazing to watch TV programmes by Vietnam News Agency's channel in Vietnamese, English and Chinese languages presenting local, national and world news. Allowing Chinese to be used in TV news broadcast is both to aid speakers of that language and a show of consideration for the big neighbor to the north.

Nevertheless, there is still a limit to the cross-border friendship despite long years of intense relations, on and off, among these two brother enemies. A diplomatic source told me that there will never be a visa-exemption scheme between the two countries.

Vietnam cannot afford the unscreened entry of Chinese visitors at their doorstep. Uncontrolled travel by more than one billion Chinese people poses national security concern to any neighboring country. It's doubtful if there will be many visa-exemption agreements between China and other countries.

As I write, the world media has reported on Vietnamese people protesting in Hanoi and other cities against the central government's plan to construct three special economic zones, and about a draft law on cyber security. In essence, the people have been dissatisfied with the Chinese investors and real estate developers who are poised to rent plots of land for up to 99 years, which is a rare development in a communist system, and the possibility of strict enforcement of severe laws against dissidents. The news about anti-China protests, regardless of their impact, well illustrates how

intrinsically distrustful the Vietnamese people are of their brothers to the north.

At present, market economy flourishes. As many as 14 million people are classified as middle class, but the majority are poor and living in rural areas. It's not a proletarian society – it never was and it will not be.

While there, I met with Nguyen Quang Vinh, general secretary of the Vietnam Chamber of Commerce and Industry (VCCI). I affirmed to him what Prime Minister Prayut Chan-o-cha said to his Vietnamese counterpart Nguyen Xuan Phuc when they last met in Hanoi on 30 March this year --that he is impressed with approaches to economic development in Vietnam and that Thailand supports Vietnam's economic growth in all aspects.

He explained that Vietnam welcomes Thailand's investment in almost all sectors, particularly agriculture (livestock), retail, refineries, tourism, real estate and

automobile processing. He said he was impressed with the large investment from leading companies from Thailand such as the CENTRAL Group, Charoen Pokphand Group and Siam Cement Group.

I asked him about his view of corporate social responsibility (CSR) of foreign companies in Vietnam. He said that while welcoming CSR contributions in the traditional way, Vietnam would rather see CSR initiatives in connection with sustainable development -- ones that promote “inclusive business” and the “circular economy” in support of the local people’s livelihood and the country’s environment. Paraphrasing the old saying, he explained it was more productive to provide his countrymen with fishing nets than to give them fish to eat.

Certainly, it is advisable to give the local poor what the foreign investors can provide at different phases of time – in the short-, medium- and longer-term

-- in return for the profits the investors earn. Before attaining the longer- term aim of sustainable development, the businessmen could start with basic CSR work such as providing educational supplies, sport equipment and training, building bridges, hospitals or road construction.

Lately, one proposal in view of the large number of motorcyclists in Vietnam, is that our CSR work could be easily recognized and appreciated by the distribution of helmets adorned with Thai and Vietnamese national flags along with some appropriate catchword.

In dealing with Vietnam, a considerate Thai business needs to avoid being seen as exploiting resources, taking advantages or monopolizing production or markets, as well as undertaking CSR work. In terms of good business experiences among responsible Thai investors, I am quite confident that

Thailand will continue to be a good partner with Vietnam.

I spent last days of my trip to Hanoi meeting my former Vietnamese language teachers, a renowned artist, a diplomatic colleague and ambassador of Romania to Vietnam, and also by paying a visit to the Morning Star (*Sao Mai*) Center, a school for special students with autism and intellectual disabilities. Meeting these people, in addition to other professional colleagues and friends, reinforced my determination to contribute in strengthening cordial ties between Thailand and Vietnam.

I was amazed to see how Hanoi has been developed and oriented toward a market economy system, working hand in hand with Thailand and the West for the past years. There are still a number of things for Vietnam to do to catch up with the present world. I will no doubt be surprised and pleased to see

more positive changes in Vietnam when I return next time.

*****

The Nation, Thursday, 14 June 2018

“ภาพครอบครัวสภาธุรกิจไทย-เวียดนาม” สภาธุรกิจไทย-เวียดนาม จัดงานเลี้ยงสังสรรค์ปีใหม่ เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2563 ที่สมาคมราชกรีฑาสโมสรโปโลคลับ กรุงเทพฯ (นายชูพงษ์ สุธารส – ภาพ)

“The Thailand-Vietnam Business Council: Family Photo”
The Thailand-Vietnam Business Council organizes the new year party on 16 January 2020 at the Royal Bangkok Sports Club, Bangkok. (Mr. Chupong Sutarat – picture credit)

Vietnam: then and now and the future

People usually ask me if Vietnam is a competitor to Thailand or if it has surpassed Thailand. It is because there is an anxiety in Bangkok about the quick leap to big growth in the economy and business in the neighboring Socialist Republic of Vietnam.

Principally, Vietnam's GDP growth reached 7.1% last year, beyond the forecast 6.7% and being the fastest rate of expansion in 11 years, and is expected to be 6.9% this year, while the one of Thailand was a mere 4.1% last year and was projected to be 4.0% this year.

Obviously, the above-mentioned figures are quite impressive. Such an accomplishment has prompted an inquiry. Therefore, I returned recently to Ho Chi Minh

City (HCMC), formerly known as Saigon, to see changes and reminisce with old friends and new ones to find out about the success story.

Upon my request, a room was reserved for me at a hotel in the centrum of the City. From the *Bong Sen* (Lotus) Hotel, it's in a walking distance to a number of famous touristic places. From the balcony, I can overlook the *Dong Khoi* Street, meaning “general uprising,” formerly known during the Vietnam War time as the *Tu Do* (Liberty) Street. It's still a sleepless night street. I remember this one-way street very well because I had been hit the first time in my life, on a crosswalk by a bicycle ridden against the traffic direction in 1986. Nowadays, I have to pay more attention to motorcycles when crossing the road, however.

Out of 95 million people in Vietnam, there are 13 million residents including immigrants and commuters in HCMC. While public transportation is inadequate or

undeveloped, there are as many as 7.6 million motorcycles and 700,000 automobiles in the City. Traffic regulation and safety are not much observed in Vietnam, where one person (usually a motorcyclist) is killed in a traffic accident each hour. Therefore, foreign companies always think about giving away motorcycle helmets when asked what to contribute in a CSR (Corporate Social Responsibility) campaign. A diplomatic source revealed to me that the Honda Company, which dominates the 90% sale of the market in Vietnam, has planned to distribute helmets to a large number of elementary school pupils nationwide. In short, it is a paying back to the society approach.

While in HCMC, I was overwhelmed not only by many high rise business buildings but also by the huge size of the 20-km.-long First metro line from Ben Thanh to Suoi Tien toward Bien Hoa, Dong Nai Province, southeast of HCMC. It has been constructed since 2012 with the Official Development Assistance from the

Japanese Government. However, with only 60% progress, it is doubtful that this railway system together with highway, underneath and above the ground level, will be completed as planned by next year. Lack of funding and old debt payment will continue to delay the construction. The Second metro line, stretching out 20 km. between Ben Thanh and Tham Luong, southward of HCMC, has been put on hold because of the lack of funding which in turn affects the site clearance process. The construction did not start as planned in 2014. Recently, the two said projects' costs have been re-evaluated upward to be almost twice higher than the original estimates. If without a budgetary support from the central government or the City, the construction will be in doubt.

While in HCMC, I met Mr. Vo Tan Thanh, Vice President of the Vietnam Chamber of Commerce and Industry (VCCI) and concurrently General Director of VCCI—HCMC. Vietnam, he said, welcomed Thailand's

investment in the areas of industry, agriculture and services. Particularly, Thai investment is encouraged in the supporting industries, that is, to produce raw materials to supporting areas for subsequent manufacturing. For example, accessories for automobile, electrical appliances, materials for garment industry. Presently, such raw materials are imported from China, Taiwan and Japan. Secondly, Thailand is welcomed to invest in the manufacturing of industries concerned with high-valued technology in order to help Vietnam produce goods for more exports outside the country. Vietnam enjoys tariff incentives arrangements if using raw materials from inside for export production. Moreover, Vietnam expects to produce and export the products out of the high technology industries, biotechnology, infrastructure development, high-technology agriculture including food processing industry for export from the Mekong Delta. In addition, Thai investors are welcomed to develop infrastructures

or respective facilities for the tourism industry and administer the operations, not merely manage the services part of tourism.

Familiarization trip has become enlightening in my meeting with Mrs. Nguyen Thi Mai Trinh and Mr. Truong Vo Manh Khoa, who are with the policy and planning unit of the HCMC people's committee. According to them, HCMC has prioritized in the four following industries: 1) mechanics; 2) electronics, information technology, pharmaceutical industry; 3) rubber and plastic sectors and 4) food processing industry. The two City officials referred to Thailand's strong points and expertise in the manufacturing industries related to rubber, automobile, plastic, motorcycles, spare parts as well as the supporting industries.

In short, HCMC emphasizes high technology agriculture and supporting industries, not merely production in the old fashioned way. Furthermore, it's

in the discretion of the Prime Minister in approving an investment project at a given area or province in Vietnam. Mrs. Trinh took note of Thailand's FDI in Vietnam at the amount of US\$ 360 million, covering 195 projects and at the level of the 12th foreign investor since 1988. We agreed that Thailand has a lot of potentials to invest more. The Siam Cement Group (SCG) was singled out in reference to its business achievement in Vietnam.

Vietnam's present emphasis on high technology manufacturing, high tech agriculture, chemistry, supporting industries, research and development for creativity and real life usage (rather than for the sake of research alone) was well presented in my conversation with Mr. Le Truong Duy, Director of Foreign Service Center, Department of External Relations, HCMC, a branch of the Ministry of Foreign Affairs in Hanoi. The young Vietnamese diplomat asserted that a number of foreign investors focus on trading, not investment to

manufacture in Vietnam especially in the creativity field of high technology. Mr. Duy said his Service Center which was established in 2003 looks after international exchange and trade fair with the business corps and welcomes Thailand's participation.

Really, what are the strong points of Vietnam that attract investment from abroad? There are many.

First, Vietnam has abundant natural resources such as oil and gas, coal, bauxite, iron, marine products, forestry and two fertile deltas in the North and the South.

Secondly, Vietnam has ample cheap labor for manufacturing production and foreign investment. Among 95-million population today, more than half are in the ages of work force. The Vietnamese workers are known for their discipline and hardworking characteristic. As Vietnam moves toward industrialization, these very

diligent labor force are thus becoming the consumers enjoying benefits from the flourishing market economy.

Thirdly, Vietnam is politically stable under the Communist party rule. Vietnam is distinguished from other neighboring economies as it is immune from public disorder, political instability, terrorism and military insecurity at the threatening level.

Fourthly, Vietnam has been well recognized for its ability and experiences of hosting global-level conferences such as APEC summits twice or being chosen as excellent choice of venue in organizing superpower summit like the North Korea-USA summit recently. Vietnam's reputation as a good venue in view of physical arrangements, traffic order, crowd control is to be noted here.

Vietnam in search of itself

Vietnam has just celebrated the 44th anniversary of the victory in Saigon liberation on 30 April 1975. If compared to a man, post-War Vietnam, at 44, is a middle-aged person. It's a distinct generation that saw changes. Indeed, more than half of the population in Vietnam today were born after the war. They did not experience the war but rather have lived through the fall and rise again of capitalism.

Nowadays, Vietnam has realized that it cannot resist modern day changes and pressure from world capitalism. In my most recent visit, Vietnam or Hanoi in particular was markedly different from what I had seen in 1985. Ho Chi Minh City for its part is the never-giving-up city that was reemerging with its vigor in socio-economic outlook in the market economy way. While Hanoi has managed to lessen inequality and poverty, Ho

Chi Minh City has blossomed and been distinguished as the center of prosperity of the entire country.

It's straightforward in conversation with a countless number of local people over years that Vietnam has a high admiration of Thailand as a good model. However, while behind Thailand in terms of modernization, Vietnam never stops working and aspiring to be a par with Thailand. Recently, Vietnam has gained an upper edge because of a number of FTAs agreements signed – the latest one is with the EU taken effect later this year. Thailand which does not have a similar scheme will therefore lose its markets.

Thailand, for its part, should not indulge itself to think that it is always ahead and foremost. Thailand should realize its political stability and maturity. It cannot afford the return of public disorder, armed demonstration, political violence, lawlessness and deadlock and political corruption

during the years preceding the coup d' etat on 22 May 2014. If the political chaos should return and paralyze the system, then Thailand will lose the advantage and be surpassed easily. We cannot find fault with any country else, except to blame ourselves.

*****

The Nation, Tuesday, 11 June 2019, on-line.

บทความพิเศษ

เราต้องเคารพตนเองก่อนที่ผู้อื่น จะเคารพเรา (ตอนที่ 1)

เรื่องเดิม

เมื่อต้นเดือนสิงหาคม ศกนี้ สื่อมวลชนจำนวนหนึ่ง รายงานเรื่อง นายพิพัฒน์ รัชกิจประการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีดำริที่จะเสนอให้มีการยกเว้น การตรวจลงตราหรือวีซ่าแก่บุคคลสัญชาติจีนและบุคคล สัญชาติอินเดีย ต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) โดยมี เป้าหมายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว สืบแทนการยกเว้น ค่าธรรมเนียมกรณีขอวีซ่าเมื่อเดินทางถึงช่องทางอนุญาต (Visa on Arrival: VOA) เข้าประเทศไทย เป็นระยะเวลา 15 วัน ซึ่งการยกเว้นฯ จะสิ้นสุดลงในวันที่ 31 ตุลาคมศกนี้

พื้นฐานของโครงการยกเว้นวีซ่า บางคนก็เรียกผิด ๆ ว่า “ฟรีวีซ่า” ซึ่งไม่ถูกต้อง แท้จริงแล้วคือ “ไม่มีวีซ่า” คือส่งเสริมให้ บุคคลสัญชาติจีนและบุคคลสัญชาติอินเดีย เข้าประเทศไทย โดย ไม่ต้องมีกระบวนการยื่นคำร้อง บัตรโดยสาร กรอกประวัติและ

รายละเอียดการเดินทางเข้าประเทศและโรงแรม และไม่เสียค่าธรรมเนียมใด ๆ เป็นระยะเวลา 15 วัน ในห้วงเวลา 1 ปีตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน 2562 – 31 ตุลาคม 2563 โดยกระทรวงการท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) คาดหมายว่า จะมีคนจีนและคนอินเดียเดินทางเข้าไทยเป็นจำนวนมากถึง 11-11.5 ล้านคนและ 2 ล้านคนตามลำดับ ส่งผลให้ยอดผู้เดินทางเข้าไทยเพื่อการท่องเที่ยวจากทุกประเทศเพิ่มขึ้นเป็น 40.5 ล้านคนตลอดปี 2562 นี้ และดันเป้ารายได้สูงขึ้นเป็น 3.4 ล้านล้านบาท

ในช่วงเวลามากกว่า 12 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลยุคต่าง ๆ ได้อนุมัติมาตรการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวแก่คนต่างด้าวเพื่อเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นห้วง ๆ ครั้งละ 3 เดือนหรือกว่านั้น ทั้งนักท่องเที่ยวต่างชาติทั่วไปและชาวจีนเป็นการเฉพาะ อาทิ โดยการยกเว้นค่าธรรมเนียมวีซ่าการท่องเที่ยว (อัตรา 1,000 บาท/คน/เข้าครั้งเดียว) ที่สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ หรือสถานกงสุลกิตติมศักดิ์ (ขึ้นกับกรณี ๆ ไป) แต่ในช่วง 3-4 ปีมานี้ รัฐบาลอนุมัติมาตรการที่ยิ่งเอื้อเพื่อสูงยิ่ง คือ ให้ขอวีซ่าได้ที่ช่องทางอนุญาต VOA และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (สตม.) ซึ่ง

เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ยกเว้นค่าธรรมเนียม ซึ่งเพิ่งปรับสูงขึ้นไม่นานมานี้ จำนวน 2,000 บาท/คน/ครั้ง เป็นระยะเวลา 15 วัน

ดังนั้น จะเห็นได้ชัดเจนว่า มาตรการยกเว้นวีซ่าที่กำลังจะนำเสนอใหม่ เป็น “โปรโมชัน” ที่เอื้อเพื่อเป็นที่สุด เพราะไม่ต้องขอและไม่ต้องมีวีซ่า ผู้รับประโยชน์มีทั้งบุคคลสัญชาติจีนจากสาธารณรัฐประชาชนจีนและบุคคลสัญชาติอินเดีย ซึ่งมีประชากรมากถึง 1,400 ล้านคน และ 1,200 ล้านคน ซึ่งมากเป็นอันดับ 1 และ 2 ของโลกตามลำดับ ส่วนบุคคลสัญชาติอื่น ๆ อีก 17 ประเทศ ซึ่งอยู่ในรายชื่อประเทศในกลุ่ม VOA ก็จะใช้คดีที่ได้รับวีซ่า VOA โดยยกเว้นค่าธรรมเนียมด้วย (อันนี้ละคือ “ฟรีวีซ่า” เพราะไม่ต้องเสียเงิน)

เมื่อมองมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวย้อนกลับไปสัก ๆ จะพบว่า รัฐบาลมีความคุ้นเคยที่จะเอื้อเพื่อแก่บุคคลต่างด้าว เช่น การอนุญาตที่ให้ฝ่ายเดียวที่เรียกว่า “ผ. 30” (TR-30) โดยไม่ต้องยื่นคำร้องขอวีซ่าที่สถานทูต สถานกงสุลในต่างประเทศ เข้าประเทศไทยได้เป็นเวลา 30 วัน (ในแต่ละครั้ง) ผู้เป็นประเทศเป้าหมาย คือ สหรัฐฯ แคนาดา ยุโรปเป็นส่วนใหญ่ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ประเทศตะวันตก เป็นต้น จำนวน 49 ประเทศ ทั้งนี้

มาตรการนี้ใช้มาช้านาน นัยว่าเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวตะวันตก ซึ่งถูกจัดกลุ่มว่ามีฐานะ มีกำลังซื้อ มีคุณภาพ และมีมาตรฐาน โปรโมชันนี้เป็นการเอื้อเพื่อให้ฝ่ายเดียว มิได้ผูกมัดให้ประเทศเป้าหมายจะต้องตอบแทนให้กลับคืนแก่ผู้เดินทางสัญชาติไทย การนี้ส่งผลให้บุคคลสัญชาติเหล่านี้นิยมเดินทางเข้าท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวนมากทุก ๆ ปี แม้แม้ว่าค่าธรรมเนียมวีซ่าท่องเที่ยวกรณีวีซ่า จะม้อตราเพียง 1,000 บาท/คน/เข้าครั้งเดียว ซึ่งเขาย่อมชำระได้ไม่ยากนัก หากไทยจะเรียกเก็บ อนึ่ง “ผ. 30” นี้ ก็เป็นการยกเว้นวีซ่า หรือ visa exemption หรือเรียกว่า visa-free ก็ได้

รัฐบาลกับวันแห่งการตัดสินใจ

เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2562 รัฐบาลภายใต้การนำของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้พิจารณาข้อเสนอการให้ยกเว้นวีซ่าแก่คนจีนและคนอินเดีย โดยเห็นพ้องต่อข้อโต้แย้งของ พล.อ. ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี และ นายดอน ปรมัตถ์วินัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งคัดค้านเนื่องจากเหตุผลความมั่นคง และการส่งเสริมนักท่องเที่ยวเชิงคุณภาพมากกว่าเรื่องปริมาณ ส่วน พล.อ.อนุพงษ์

เผ่าจินดา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ห่วงเรื่องความ
พอเพียงของสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน อาทิ การรักษาพยาบาล
การคมนาคมขนส่งแออัด บริการนักท่องเที่ยวมิได้เต็มที่ ทางด้าน
นายวรารุช ศิลปอาชา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นห่วงธรรมชาติในเขตป่าไม้และ
อุทยาน อาจทำให้มีปริมาณขยะในป่าไม้และทะเลเพิ่มมากขึ้น

ในท้ายที่สุด กรม.มีมติไม่อนุมัติข้อเสนอยกเว้นวีซ่า ด้วย
เหตุผลความมั่นคง แต่ยังคงอนุโลมให้ต่ออายุการยกเว้น
ค่าธรรมเนียมวีซ่า VOA ที่ช่องทางอนุญาตของสศตม. ออกไปจนถึง
วันที่ 30 เมษายน ศกหน้า ตามคำขอใหม่ของรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงการท่องเที่ยวฯ สำหรับบุคคลในรายชื่อ VOA จำนวน
19 ประเทศ ซึ่งก็ยังคงครอบคลุมบุคคลสัญชาติจีนและบุคคลสัญชาติ
อินเดียอยู่ดี อนึ่ง กรม.มอบหมายให้สำนักงบประมาณ ไปทำ
รายงานสรุปผลกระทบต่อรายได้ของประเทศ คาดว่า อาจเป็น
เพราะการยกเว้นค่าธรรมเนียม VOA ทำให้ขาดรายได้แผ่นดิน
จำนวนมาก เพราะที่ยกเว้นไป มีคนในขอข้ายจำนวนมากนับ
ล้าน ๆ คนและค่าธรรมเนียมเป็นจำนวนสูงถึง 2,000 บาทต่อคน

ดังนั้น ก็จะชอบด้วยเหตุผลที่จะยุติการยกเว้นค่าธรรมเนียมวีซ่า VOA เมื่อมาตรการนี้สิ้นสุดลงในวันที่ 30 เมษายน ศกหน้า

ข้อเสน�텍ที่ควรทราบและพึงระวัง

1. เป็นความโชคดีที่ผู้บริหารจำนวนมากในรัฐบาลปัจจุบันมีความเป็นผู้ใหญ่ มีความคิดรอบคอบ เพียบพร้อมด้วยประสบการณ์ทางราชการและการเมืองสูงและมีความรับผิดชอบเป็นอย่างดี ที่ตัดสินใจด้วยความเด็ดขาด ด้วยเหตุผลความมั่นคง ไม่อนุญาติให้ยกเว้นวีซ่าแก่บุคคลสัญชาติจีนและบุคคลสัญชาติอินเดีย เพื่อให้กระบวนการตัดสินใจมีบรรทัดฐาน ไม่มีเรื่องจะให้อ้างอิงจากครั้งนี้ ซึ่งอาจหมายถึง
1) การต่ออายุการยกเว้นค่าธรรมเนียม VOA เป็นงวด ๆ ออกไป หรือ 2) ขอให้ยกเว้นวีซ่าแก่จีนและอินเดียเป็นระยะ ๆ และ/หรือ 3) อาจเป็นการปูทางไปสู่การเสนอจัดทำความตกลงยกเว้นวีซ่าสำหรับหนังสือเดินทางธรรมดาของประชาชนโดยทั่วไประหว่างไทยกับประเทศเหล่านั้น ซึ่งสองอันหลังนี้อันตรายอย่างยิ่ง

2. จีนยึดถือระบอบคอมมิวนิสต์มาตั้งแต่การก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2492 จีนเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจใหญ่อันดับ 2 ของโลก และมีประชากรจำนวนมากที่สุดในโลกคือ 1,400 ล้านคน ไทยและจีนสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตมาตั้งแต่วันที่ 2 กรกฎาคม 2518 สองประเทศมีความตกลงทวิภาคีระหว่างกันมากมาย ค่าขายลงทุนระหว่างกันมากมาย รวมถึงความตกลงว่าด้วยการยกเว้นวีซ่าหนังสือเดินทางทูตและราชการ แม้ไม่มีความตกลงว่าด้วยการยกเว้นวีซ่าสำหรับหนังสือเดินทางธรรมดา แต่ประเทศไทยให้ความสำคัญต่อประเทศจีน โดยมีสถานทูตและสถานกงสุลใหญ่จำนวนมากถึง 10 แห่งในจีน ซึ่งมากกว่าที่ไทยมีในประเทศอื่นใด
3. แม้ว่าจะมีความใกล้ชิดในด้านต่าง ๆ แต่เราก็ต้องระลึกถึงข้อเท็จจริงที่ว่า ไทยและจีนมีระบอบการปกครองแตกต่างกัน ภัยคุกคามทางอุดมการณ์ยังมีจริง จีนมีอำนาจต่อรองเหนือไทยและประเทศเล็ก ๆ อื่น ๆ มากขึ้นทุกวันในทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะด้านการเมือง การทหารและเศรษฐกิจ หากมีข้อสงสัย ขอแนะนำให้มองรอบ ๆ ตัวเรา อนึ่ง จีนมีประชากร

จำนวนมาก การเข้าออกเสรีกับประเทศที่มีจำนวนประชากร
มหาศาลเช่นนี้ มิใช่เรื่อง เล่น ๆ ที่จะพิจารณากันในระดับ
รัฐบาลเท่านั้นด้วยซ้ำ

4. การนี้ น่าจะทำการศึกษาว่า จาก 200 ประเทศทั่วโลก มีกี่
ประเทศที่มีความตกลงว่าด้วยการยกเว้นวีซ่าหนังสือเดินทาง
ธรรมดา กับจีน และมีประเทศใดบ้าง มีความน่าเชื่อถือ
เพียงไร ผู้เขียนยังไม่มั่นใจนักว่า แม้แต่อดีตสหราชอาณาจักร
ที่เคยใกล้ชิดในอดีต เช่น รัสเซียและสาธารณรัฐสังคมนิยม
เวียดนาม จะมีความตกลงยกเว้นวีซ่าฯ กับจีน บรรดา
ประเทศเสรีประชาธิปไตยทั้งหลายก็คงมิได้มีความตกลง
เช่นนี้กับจีนด้วย และจากรายงานการสำรวจหนังสือเดินทาง
ประเทศที่มีการยอมรับที่สุดในโลก คือ World Most
Powerful Passports ฉบับล่าสุด พบว่า จากประเทศอื่น ๆ
อีก 199 ประเทศ มีเพียง 74 ประเทศที่ให้คนจีนเข้าประเทศ
โดยไม่ต้องมีวีซ่า สืบเนื่องจากการมีความตกลงยกเว้นฯ หรือ
การประกาศฝ่ายเดียว ขณะที่บุคคลสัญชาติไต้หวันและ
ฮ่องกงได้รับสิทธิเข้าประเทศอื่นโดยไม่ต้องขอวีซ่าเป็น
จำนวนมากถึง 148 และ 169 ประเทศตามลำดับ

ในตอนต่อไป ผู้เขียนจะกล่าวถึงข้อสนเทศที่ควรทราบ
และพึงระวังอีกหลายข้อ เพื่อที่ว่าเราจะได้ไม่เสียเปรียบในการ
ทุดการกงสุลในโลกสมัยใหม่ที่เราต้องแสดงความมีศักดิ์ศรีให้
เป็นที่ประจักษ์และได้รับการเคารพ

*****

หนังสือพิมพ์แนวหน้า วันอาทิตย์ที่ 8 กันยายน 2562

บทความพิเศษ

เราต้องเคารพตนเองก่อนที่ผู้อื่น จะเคารพเรา (ตอนที่ 2)

เมื่อตอนที่แล้ว ผู้เขียนได้กล่าวถึงที่มาที่ไปในการตัดสินใจของรัฐบาลในการไม่อนุมัติการยกเว้นวีซ่าแก่จีนและอินเดีย และลำดับข้อเสน�폅ศที่ควรทราบและพึงระวังในเรื่องการให้วีซ่า การท่องเที่ยว และการทูตกับประเทศมหาอำนาจ วันนี้เป็นตอนที่สองและตอนจบ

1. คนจำนวนหนึ่งให้ความสำคัญกับการทำยอดจำนวนนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะจากจีน เพราะเป็นตลาดใหญ่และไม่ไกลนัก ทั้งนี้ มีการคาดคะเนว่านักท่องเที่ยวจีนจะสร้างรายได้แก่ประเทศไทยมากกว่ารายได้จากการยกเว้นค่าธรรมเนียมวีซ่า VOA ซึ่งอาจอยู่ในวงเงินประมาณหนึ่งหมื่นล้านบาทในช่วง 1 ปีหากมีการยกเว้น ตรงนี้พึงต้องระวัง เพราะนักท่องเที่ยวจีนชำระค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวในไทยล่วงหน้ากับบริษัททัวร์ กล่าวคือ บิน-กิน-อยู่-เที่ยว-ทัวร์ไกด์-ซั๊อปในโรงแรม ภัตตาคารร้านค้าและบริการแพ็คเกจทัวร์กับ

บริษัทจีนในเครือข่าย และมีได้ใช้จ่ายอะไรเพิ่มเติมนัก ระหว่างพำนักในไทยหรือต่างประเทศ หรือที่เรียกกัน แพร่หลายว่า เป็น “ทัวร์ศูนย์เหรียญ” คือมิได้เงิน อีกเรื่องที่น่าคิดคือ หากไม่ต้องยกเว้นค่าธรรมเนียมวีซ่า ราชอาณาจักรไทย จะได้รายได้มากถึงนับหมื่นล้านบาท ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวให้ทันสมัยและปลอดภัยยิ่งขึ้นไป หากสามารถแบ่งปันมาได้จากรายได้แผ่นดินของ สตม.

2. การยกเว้นวีซ่าหนังสือเดินทางธรรมดาสำหรับประชาชนควร คำนึงถึงตัวเลขผู้เดินทางเข้าออกกันและกันที่สมน้ำสมเนื้อ มิใช่เพียงชาวต่างชาติเข้าไทย แล้วไทยเป็นฝ่ายตั้งรับ อย่างเช่น กรณีไทย-รัสเซีย นับตั้งแต่บังคับใช้ความตกลง ยกเว้นวีซ่าหนังสือเดินทางธรรมดา ลงนามเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2548 สมัยพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีใน ขณะนั้น ซึ่งมีความใกล้ชิดกับผู้นำรัสเซีย สถิติระบุว่า เมื่อปี 2561 มีชาวรัสเซียเดินทางเข้าไทยมากถึง 1.47 ล้านคน ขณะที่คนไทยเดินทางไปรัสเซียเพียง 71,095 คน อุตสาหกรรมท่องเที่ยวท้องถิ่น ฝ่ายบ้านเมือง ดำรวจล้าวนรู้ซึ่ง ถึงปัญหาและอาชญากรรมจากกลุ่มมาเฟียอิทธิพลจากชุมชน

รัสเซียในพัทยา จังหวัดในชายฝั่งทะเลและภาคใต้ของไทย
อนึ่ง ยังนำเสนอสงสัยว่า ชาวรัสเซียนับล้านคนในประเทศไทย
ส่งผลต่อรายได้ การเก็บภาษี และกระทบต่อความมั่นคงของ
ไทยอย่างไรบ้าง และจะมีทางใดบ้างที่จะพิจารณาทบทวน
การบังคับใช้ความตกลงยกเว้นวีซ่าดังกล่าวหากพบว่ามี
ผลเสียได้หรือไม่ ซึ่งความตกลงระหว่างประเทศที่มีมาตรฐาน
ย่อมต้องมีข้อบ่งชี้เรื่องการยุติความตกลงไว้

3. การพิจารณาเรื่องการให้การยกเว้นวีซ่าแก่เงินของฝ่ายไทย
แต่ฝ่ายเดียวก็ดี หรือการเสนอทำความตกลงยกเว้นวีซ่า
หนังสือเดินทางธรรมดาสำหรับประชาชนระหว่างไทยกับ
สาธารณรัฐประชาชนจีนก็ดี เป็นสิ่งที่ต้องพึงระวังอย่างยิ่ง
เพราะนอกเหนือจากข้อ 2-3 แล้ว งบประมาณ, กลไกและ
เครื่องมือเครื่องมือด้านการตรวจสอบทางความมั่นคง บุคคล
ต้องห้าม ด้านตรวจคนเข้าเมืองของราชการไทยยังไม่
เพียงพอ ทันสมัยหรือมีคุณภาพเป็นระบบมีเสถียรภาพที่จะ
รับมือคนเข้าเมืองเป็นล้าน ๆ คน หลักสิบหรือหลักร้อยล้าน
อีกทั้งกำลังพลยังไม่พร้อมต่อภารกิจบันทึกติดตาม
สอดส่องบุคคลที่อาจเป็นที่ต้องสงสัย มิใช่เฉพาะคนจีน แต่
คนต่างด้าวที่เข้าประเทศทั้งหมด จากแหล่งข่าวทางด้าน

ตำรวจที่เชื่อถือได้ พบว่ามีคนต่างด้าวที่เข้าประเทศทั้งโดยถูกต้องและไม่ถูกต้องตามกฎหมายและอยู่เกินกำหนดเป็นจำนวนห้าแสนคนเป็นอย่างต่ำ หรือนับล้านคนเป็นอย่างกลาง ๆ หนึ่ง ผู้อยู่เกินกำหนดนั้น ทางทางราชการจะได้ก็ต้องเมื่อถูกจับกุมหรือไปรายงานตัวเพื่อเดินทางกลับและถูกโทษปรับ กล่าวคือ 500 บาท/คน/วัน หรือปรับทั้งสิ้นไม่เกิน 20,000 บาท/คน ต่างจากแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งอยู่บนคนละเงื่อนไขและสมัครใจที่จะรายงานตัว ซึ่งก็ใช้เวลาหลายปีและงบประมาณจำนวนมากกว่าจะดำเนินการให้เข้าระบบ ดังนั้น จึงน่าชื่นชมกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ซึ่งบูรณาการการทำงานกับทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จนกระทั่งสามารถจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวได้อย่างสัมฤทธิ์ผล เป็นประโยชน์กับทุกฝ่ายทั้งนายจ้าง ลูกจ้าง และฝ่ายบ้านเมือง

4. ในช่วงปีท้าย ๆ ของรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี มีรายงานกล่าวกันว่า มีความพยายามที่จะทาบตามขอทำความตกลงยกเว้นวีซ่าหนังสือเดินทางธรรมดาสำหรับประชาชนระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน จากการริเริ่มของฝ่ายไทย ซึ่งความเคลื่อนไหว

นี้สร้างความประหลาดใจแก่ผู้บริหารจีนที่กรุงปักกิ่ง เดชะบุญที่ยังไม่มีการหารือในรอบถัด ๆ มา หรือความคับหน้าใด ๆ และในท้ายที่สุด นางสาวยิ่งลักษณ์ฯ และรัฐบาลที่นางให้การสนับสนุนก็ถูกรัฐประหารเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 ซึ่งผู้เป็นแกนหลักในการทำรัฐประหารก็คือผู้นำผู้บริหารในรัฐบาลปัจจุบัน และดำริที่จะมีการทำความตกลงยกเว้นวีซ่าระหว่างสองประเทศก็พับไปจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเรื่องสำคัญระดับใหญ่โตเช่นนี้พึงได้รับการพิจารณาอย่างระมัดระวังและรอบคอบที่สุดในระดับประเทศโดยคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติและความมั่นคงแห่งชาติ มิฉะนั้นจะเกิดประวัติศาสตร์ซ้ำรอยดังเช่นความตกลงยกเว้นวีซ่าไทย-รัสเซียและผลกระทบจากกรณีการยกเว้นวีซ่าไทย-จีนจะยิ่งมากกว่าอเนกอนันต์

5. สืบเนื่องจากข้อ 4. เรื่องศักดิ์ศรีของหนังสือเดินทาง จากรายงาน World Most Powerful Passports ผู้เขียนพบว่าผู้ถือหนังสือเดินทางธรรมดาชาวไทยสามารถเดินทางเข้าประเทศต่าง ๆ โดยไม่ต้องใช้วีซ่าเป็นจำนวน 75 ประเทศ จากทั้งสิ้น 199 ประเทศ ซึ่งไม่มากนัก และในกรณีที่ต้องขอวีซ่าจากสหรัฐอเมริกา แคนาดา ยุโรปและตะวันตก ก็ต้องมีความ

อดทนตั้งใจสูงที่จะยื่นขอกับสถานทูตเหล่านั้น ซึ่งมีมาตรฐานการทำงานสูงกว่าประเทศไทย ซึ่งบรรดาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมักจะคุ้นเคยกับการขอรับการอำนวยความสะดวกและความรวดเร็ว แต่ประเทศตะวันตกเขามิได้ให้กลับคืนเหมือนที่เราให้กับเขา ซึ่งก็จะทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะช่วงที่ต้องไปราชการในต่างประเทศพร้อมบุคคลในครอบครัวรู้สึกว่าได้รับการปฏิบัติไม่เท่าเทียมกันหรือมิได้รับการปฏิบัติตอบที่สมฐานะ เป็นต้น

อนึ่ง หนังสือเดินทางของบางประเทศ คือ สิงคโปร์ เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น ได้รับการยอมรับกว้างขวางเป็นอันดับสูงสุดในลำดับที่หนึ่ง เพราะสามารถเข้าออกประเทศต่าง ๆ เป็นจำนวนมากถึง 189 ประเทศ โดยไม่ต้องใช้วีซ่า สืบเนื่องจากเครดิตและความน่าเชื่อถือของประเทศทั้งสาม ซึ่งสูงกว่าสหรัฐฯ และแคนาดา (184 ประเทศเท่ากัน) และอังกฤษ (185 ประเทศ) ด้วยซ้ำไป

อนึ่ง เป็นที่ทราบกันว่า นายทักษิณ ชินวัตร และนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรีทั้งสอง ซึ่งเดินทางหลบหนีคดีออกนอกประเทศ และไม่มีหนังสือเดินทางใด ๆ ของไทย เพราะคำสั่งศาล ได้ขอรับสัญญาติมอน

เติร์กและเซอร์เบีย ตามลำดับ และบัดนี้ มีสิทธิที่จะใช้หนังสือเดินทางของประเทศเหล่านั้น การเป็นที่ยอมรับของหนังสือเดินทางของสองประเทศดังกล่าวสามารถทำให้ผู้ถือสามารถเดินทางไปยังประเทศต่าง ๆ ได้มากกว่าหนังสือเดินทางธรรมดาของไทยเสียอีกคือ 124 และ 131 ประเทศตามลำดับ แต่ศักดิ์ศรีผู้เดินทางที่มีประสบการณ์การณ์เช่นนี้เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

6. นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ดีมิใช่มุ่งเพิ่มปริมาณโดยหวังผลเพียงรายได้เข้าประเทศ แต่ควรให้ความสำคัญต่อการสร้างคุณภาพ เช่น มีมาตรการจำกัดหรือควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยว และหวังเวลาหรือฤดูกาลของการเปิดให้เข้าท่องเที่ยว เพื่อเจ้าบ้านมีเวลาบริหารจัดการจำนวนผู้มาท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก การบริการ พื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว อุทยาน ป่าไม้ ชายทะเล เส้นทาง การให้ความปลอดภัย เป็นต้น ตลอดจนเพื่อเผยให้นักท่องเที่ยวชาวไทยได้ชื่นชมมรดกและทรัพย์สินสมบัติแห่งชาติของเขาด้วย

ความลงท้าย

บทความนี้มุ่งเน้นกรณีการยกเว้นวีซ่าแก่บุคคลสัญชาติจีน เพราะมีสภาพการณ์พิเศษ (ต่างจากอินเดีย ซึ่งก็พึงระมัดระวังเช่นกันเพราะมีลักษณะเฉพาะ และมีประชากรสูงเป็นอันดับสองของโลก และน่าจะได้ทำการศึกษาในครั้งหน้า) ณ ขณะที่เขียนนี้ ยังมีกระแสโต้แย้งให้ทบวณมติกรม. อ้างถึงจำนวนผู้เดินทางรายได้จากการท่องเที่ยว ความเป็นผู้มีคุณภาพของนักท่องเที่ยวชาวจีน และพรรคการเมืองฝ่ายค้าน ซึ่งเคยอยู่ภายใต้การนำของนางสาวยิ่งลักษณ์ฯ ก็ออกมาให้ความเห็นว่าน่าจะให้มีการยกเว้นวีซ่าแก่บุคคลสัญชาติจีน จึงทำให้เรื่องนี้กลายเป็นเรื่องสำคัญระดับชาติขึ้นมา และน่าจะเตือนใจให้ประชาชนชาวไทยติดตามข่าวสารว่าการพิจารณาเรื่องนี้ในครั้งหน้าจะเป็นอย่างไร พรรคใดเป็นรัฐบาลจะทำอะไรอย่างไร และประเทศชาติจะได้รับประโยชน์หรือมีความเสี่ยงอย่างไรด้วย

การทำตนเองให้น่าเคารพและการเคารพในตนเองเป็นสิ่งสำคัญในการเมืองโลก เพราะจะทำให้ผู้ที่เราคบค้าติดต่อดูเห็นว่าเรามีศักดิ์ศรี ความน่าเชื่อถือ มีความสง่างาม มิใช่เป็นลูกไล่ไม่มีทางออกต้องไปพึ่งพาต่างประเทศนั้นนี้ ทำให้เขา

เหยียดหยามเหมือนเราเป็นประเทศชั้นสอง ไม่มีราคา ผู้นำที่
ตัดสินใจด้วยเหตุผลเพื่อผลประโยชน์แห่งชาติและความมั่นคง
ปลอดภัยย่อมจะได้รับการยกย่องและเป็นที่ยึดเหนี่ยวของประชาชน
เสมอ

*****

หนังสือพิมพ์แนวหน้า วันอาทิตย์ที่ 15 กันยายน 2562

ผู้เขียนและนางดวงใจ วรคามิน ภริยา แสดงความยินดีกับ ฯพณฯ นาย Nguyen Hai Bang เอกอัครราชทูตเวียดนามประจำประเทศไทย และนาง Nguyen Thu Hau ภริยา ในโอกาสวันชาติเวียดนาม ระหว่างงานเลี้ยงรับรองเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2562 ที่สถานเอกอัครราชทูตเวียดนาม ถนนวิฑู (นางสาววรินทร์ มานะกุล – ภาพ)

The author and Mrs. Duangchai Varakamin greet H.E. Mr. Nguyen Hai Bang, Ambassador of the Socialist Republic of Vietnam to Thailand and Mrs. Nguyen Thu Hau, on the occasion of the National Day of the SRVN at the reception on 9 October 2019 at the Embassy of the SRVN in Bangkok. (Miss Warin Manakul – picture credit)

บทความพิเศษ

เวียดนามจะแซงหน้าไทยหรือไม่

(ตอนที่ 1)

ข่าวกิจกรรมทางการทูตที่สำคัญ ณ ช่วงเวลานี้ ไม่มีอะไร ร้อนแรงไปกว่าการที่ประเทศไทยทำหน้าที่ประธานการประชุมสุดยอดอาเซียน ซึ่งประสบความสำเร็จอย่างยิ่งทั้งด้านพิธีการ การเตรียมการทางกายภาพ การจราจร และสวัสดิะ ฒภาพ เหตุการณ์ความโกลาหลและฝันร้ายเมื่อ 10 ปีที่แล้ว และบัดนี้ เวียดนามเข้ารับช่วงการเป็นประธานอาเซียนลำดับต่อจากไทย ซึ่งเวียดนามเคยทำหน้าที่ประธานอาเซียนมาแล้ว 2 ครั้งเมื่อปี 2541 และ 2553

โลกจึงหันมาจับตามองเวียดนาม ในไทยอาจมีคนจำนวนหนึ่งเฝ้ามองพัฒนาการในเวียดนาม พร้อมบางคำถาม เช่น “เวียดนามจะแซงหน้าไทยหรือไม่?”

เวลาที่เรที่ตั้งคำถามนี้ อาจมีผู้อ่านบางคนห้วงกังวลว่า “เป็นทัศนคติที่ไม่ดี และในระยะยาวภาพลักษณ์ของไทยจะเสียหายมาก คือ ไทยไม่ต้องการให้ประเทศเพื่อนบ้านได้ดี ควร

เน้นเรื่องการเจริญไปด้วยกัน ทศนคติกแล้วคนอื่นได้ดีเป็นเรื่องของฝรั่ง ไม่น่าไปปรับมา เราควรมีมุทิตาจิต ยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี ...”

การตั้งคำถามว่าประเทศไทยแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เวียดนาม นั้น ผู้เขียนประสงค์จะสะท้อนวิธีคิดของคนจำนวนหนึ่ง และมีเป้าหมายหลาย ๆ ประการ รวมถึงเตือนสติคนไทยว่า หากยังเป็นดังที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ เราจะลำบากในภายหน้า

เวียดนามเริ่มต้นไตรมาสสุดท้ายของปีนี้ด้วยการประมวณผลงานสถิติผลงานที่โดดเด่นในรอบเก้าเดือนที่ผ่านมา กล่าวคือ นายเหวียน ซวน ฟุก นายกรัฐมนตรี รายงานผลงานเศรษฐกิจเวียดนามของรัฐบาล ต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อต้นเดือนตุลาคม สรุปได้ว่า เวียดนามจะบรรลุเป้าหมายเศรษฐกิจและสังคมสำคัญ ๆ 12 ประการ เป็นปีที่สองติดต่อกัน อีกทั้งยังจะทะลุเกินเป้าหมายใน 5 ประการอีกด้วย โดยนายกรัฐมนตรีเวียดนามกล่าวถึง การขยายตัวของจีดีพีในช่วง 9 เดือนแรกของปีนี้ว่า มีมากถึง 6.98% ซึ่งเป็นระดับสูงสุดในรอบ 9 ปี, ทางด้านการลงทุนเพื่อการพัฒนาขยับสูงขึ้น 1.3% โดยเฉพาะภาคเอกชนได้มีการใช้จ่ายทุนเพื่อการลงทุนจากต่างประเทศโดยตรงมากเป็นประวัติการณ์ถึง 14.22 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ, รายรับเพื่อเป็น

งบประมาณของรัฐเพิ่มสูงขึ้น 10.3% ขณะที่การค้าต่างประเทศ เวียดนามมีความได้เปรียบเกินดุลประมาณว่าอยู่ในระดับ 6 พันล้านสหรัฐ ภาคการแปรรูปและการผลิตสินค้าขยายตัวถึง 11.3% และมีการจดทะเบียนเปิดบริษัทใหม่มากถึง 102,000 แห่งอีกด้วย อนึ่ง นายกรัฐมนตรีเวียดนามได้รายงานต่อที่ประชุม คณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์แห่งเวียดนามและสภาแห่งชาติเวียดนามในนัยที่คล้ายคลึงกันในลำดับเวลาต่อมา

จุดเด่นหรือข้อได้เปรียบของเวียดนาม

ทรัพยากรธรรมชาติมหาศาล ได้แก่ น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน บ็อกไซต์ แร่เหล็ก ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ทะเล ป่าไม้ ที่ราบลุ่มสำคัญสำหรับการเพาะปลูกในภาคเหนือและภาคใต้ ชายฝั่งทะเลที่ยาวสะดวกสำหรับการประมงการเดินเรือ

แรงงานหนุ่มสาวจำนวนมาก ราคาค่าแรงถูก มีการศึกษาและรับการฝึกอบรมวิชาชีพ มีวินัยและจงรักภักดี จากประชากรทั้งสิ้น 98 ล้านคน จำนวน 2/3 อยู่ในวัยทำงาน คืออายุ 35 ปีลงมา

เสถียรภาพทางการเมืองสูง ระบอบการปกครองอยู่บนพื้นฐานของหลักการมาร์กซิสม์และเลนินนิสม์ เวียดนามมีพรรคคอมมิวนิสต์แห่งเวียดนามเป็นองค์กรหลักในการกำหนดแนวทางและนโยบายของประเทศ มีการเลือกตั้งทั่วไปทุก ๆ 5 ปีสอดคล้องกับการประชุมพรรคสมัชชาพรรคคอมมิวนิสต์แห่งเวียดนาม ซึ่งมีขึ้นทุก ๆ 5 ปีเช่นกัน ยุทธศาสตร์และนโยบายของพรรคฯ และรัฐบาลโดยความเห็นชอบของสภาแห่งชาติ จึงเป็นไปโดยสอดคล้องกัน ส่งเสริมกันและกัน ดังนั้น จึงมีเสถียรภาพและความต่อเนื่องสูง

ภาวะผู้นำมีวิสัยทัศน์ ภายหลังศึกสงครามและการรวมประเทศอย่างเป็นทางการเมื่อปี 2519 พรรคฯ ประสบวิกฤติความบาดหมางกันรุนแรงขึ้นในโลกสังคมนิยม ปัญหาภายในและภายนอกประเทศ การรักษาสันติภาพเอาไว้ดูจะยากกว่าการต่อสู้เพื่อการปลดปล่อยประเทศ นายเหวียน วัน ลินห์ ผู้นำแนวทางปฏิรูปจากภาคใต้นำเสนอแนวทางการปฏิรูปเศรษฐกิจ “ได้ยืมยืม” หรือ “เปลี่ยนใหม่ ” ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมพรรคฯ ครั้งที่ 6 เมื่อปี 2529 ซึ่งแนวทางนี้ได้กลายเป็นพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจและดำเนินธุรกิจตามแนวทางกลไกตลาดและการเปิดประเทศด้านการค้าการลงทุนที่ละเล็กละน้อย ระบอบผู้นำ

ทางการเมืองของเวียดนามได้ยึดถือแนวทางนี้จวบจนถึงปัจจุบัน
เนื่องจากประสบความสำเร็จ

ภาวะผู้นำมีวิสัยทัศน์เช่นนี้ เวียดนามแสดงออกอย่าง
มั่นใจเพราะ 1) รู้ว่านี่คือแนวทางเดียวที่ได้นำพาประเทศพ้นฝ่า
อุปสรรคต่าง ๆ มาจนถึงปัจจุบันได้ เพราะหากไม่ปรับตัว ก็
อยู่ไม่ได้ สังคมนิยมล้าหลังมิใช่คำตอบ 2) จีนเองก็แสดงตนว่าเป็น
ตัวแบบแห่งความสำเร็จของการใช้เศรษฐกิจกลไกตลาดใน
สาธารณรัฐประชาชนของตน ขณะที่รักษาไว้ซึ่งระบอบการ
ปกครองที่มีพรรคคอมมิวนิสต์เป็นองค์กรหลัก ดังนั้น เวียดนาม
จึงมีจีนเป็นผู้นำทาง หรือผู้พิทักษ์แห่งอุดมการณ์ กระนั้นก็ตาม
ผู้นำเวียดนามโดยเฉพาะรัฐบาลก็จะเอาใจใส่ต่อการเปิดหูเปิด
ตากับประเทศตะวันตกและประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะ
ประเทศไทย ซึ่งขณะนี้ผู้นำที่ให้ความเป็นมิตรและหุ้นส่วน ซึ่ง
เป็นสิ่งสำคัญต่อการอธิบายต่อประชาชนภายในประเทศ ว่า
แนวทางนี้ถูกต้องแล้ว

รัฐบาลเวียดนามประสบความสำเร็จในการสร้างเสถียรภาพ
ของเงินสกุลด่ง โดยดำเนินมาตรการทางการเงินการคลังที่เข้มงวด
ลดการพึ่งพาการใช้เงินดอลลาร์สหรัฐ ให้ธุรกรรมทั้งหมดกระทำ

โดยเงินสกุลต่าง ซึ่งส่งผลต่อการลดอัตราเงินเพื่อ รักษาอัตรา
ดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรากับต่างประเทศที่มี
เสถียรภาพและสอดคล้องกับความเป็นจริงของตลาด มีโช່อ่อนตัว
เกินไปหรือแข็งตัวเกินไป ไม่ว่าจะทางใดก็ไม่เป็นผลดีต่อเศรษฐกิจ
หรือธุรกิจของเวียดนาม

การยอมรับจากต่างประเทศ ต่อเวียดนามมีสูงขึ้นโดยลำดับ
สังเกตได้จากความสำเร็จการจัดการประชุมระหว่างประเทศ
สำคัญ ๆ เช่น เป็นเจ้าภาพการประชุมเอเปคเมื่อปี 2560 การ
ได้รับความวางใจเป็นสถานที่จัดประชุมสุดยอดครั้งที่สองระหว่าง
ผู้นำสหรัฐฯ กับเกาหลีเหนือเมื่อปี 2562 แม้ล่าสุดท้ายแล้วจะไม่
ประสบความสำเร็จก็ตาม และการได้รับเลือกตั้งเข้าดำรงตำแหน่ง
สมาชิกคณะมนตรีความมั่นคงประเภทไม่ถาวร สหประชาชาติ
ช่วงปี 2563-2564 (ด้วยคะแนนเสียง 192 จาก 193 เสียง)
นอกจากนี้ เวียดนามได้ลงนามความตกลงการค้าเสรี หรือ FTAs
จำนวนมาก กับต่างประเทศ ได้แก่ 1) 10 แห่งภายใต้กรอบ
อาเซียน อาทิ กับจีน เกาหลีใต้ อินเดีย ญี่ปุ่น เป็นต้น 2) สามแห่ง
ที่เจรจาเสร็จสิ้นแล้วหรือลงนามแล้วแต่รอบังคับใช้ อาทิ กับ
สหภาพยุโรป ฮองกง และ CPTPP ในหมู่ 11 ประเทศ และ 3)

สามแห่งที่อยู่ในระหว่างการเจรจา อาทิ RCEP (ความตกลง
หุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค) EFTA และอิสราเอล

เวียดนามประสบความสำเร็จจากการระดมทุนจากชาว
เวียดนามโพ้นทะเล ซึ่งบัดนี้มีความมั่นใจในระบอบเศรษฐกิจ
ปัจจุบันมากยิ่งขึ้นหลังจากการใช้กลไกตลาดนำการผลิต ซึ่งดำเนิน
ไปพร้อม ๆ กับการให้เสรีภาพทางสังคมมากยิ่งขึ้น ณ บัดนี้ สถิติ
จากสมาคมเวียดนามโพ้นทะเลระบุว่า ภายหลังจากสงครามเวียดนาม
มีชาวเวียดนามพำนักอาศัยในต่างประเทศเป็นจำนวนมากถึง
ประมาณ 5 ล้านคน แยกเป็น 3.2 ล้านคนในสหรัฐฯ 1 ล้านคนใน
ยุโรป ห้าแสนคนในออสเตรเลีย เป็นต้น ชาวเวียดนามโพ้นทะเล
จำนวนมากส่งเงินกลับไปยังญาติมิตร หรือนำเงินไปลงทุนก่อสร้าง
อสังหาริมทรัพย์ หรือซื้อกิจการที่อาจจะอยู่ในปริมาณที่มากกว่า
นักลงทุนจากต่างชาติเสียอีก หนึ่งในปี 2562 นี้ คาดว่าจะมีการส่ง
เงินกลับมาตุภูมิเป็นจำนวนมากถึง 16.7 พันล้านเหรียญอเมริกัน

เวียดนามกำลังทบทวนปรับปรุงยุทธศาสตร์เพื่อดึงดูดการ
ลงทุนจากต่างประเทศในห้วงปี 2561-2566 เพื่อให้สอดคล้องกับ
สภาพการณ์ใหม่ โดยเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณ ให้
ความสำคัญต่อโครงการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เป็นมิตรกับ

สิ่งแวดล้อม ใช้พลังงานต่ำ พลังงานหมุนเวียน นอกเหนือจากการส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างธุรกิจลงทุนจากต่างประเทศกับบริษัทเอกชนภายในประเทศ ขณะนี้ ผู้ลงทุนหลักในเวียดนาม ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ สิงคโปร์ และจีน ในเรื่องนี้ ผู้บริหารหอการค้าและอุตสาหกรรมแห่งเวียดนาม ที่นครโฮจิมินห์ ได้แจ้งกับผู้เขียนเพิ่มเติมว่า ร่างยุทธศาสตร์ใหม่นี้ ให้ความสำคัญต่อภาคบริการ (เช่น การธนาคาร การศึกษา) โครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จะเน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพ การสร้างมูลค่าเพิ่ม มีโซ่อุตสาหกรรมที่เน้นแรงงานหรือเทคโนโลยีต่ำเช่นในอดีต และว่า ในปัจจุบัน เวียดนามมีนิคมอุตสาหกรรมมากกว่า 320 แห่งทั่วประเทศ และทางการกำลังกลั่นกรองร่างโครงการลงทุนและข้อเสนอตั้งนิคมอุตสาหกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับร่างยุทธศาสตร์ใหม่ ทั้งนี้ ร่างยุทธศาสตร์ใหม่นี้ยังอยู่ในกระบวนการภายใน คือ การรวบรวมความเห็น การปรึกษาหารือ และการให้ความเห็นชอบ แต่มีได้แก้ไขกฎหมายการลงทุนแต่อย่างใด

ในตอนต่อไป ผู้เขียนจะกล่าวถึงยุทธวิธีของเวียดนามในการต้อนรับการค้าการลงทุนของไทย โอกาสและสิ่งท้าทาย

จากสงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีน และข้อสังเกตต่อ
สภาวการณ์การแข่งขันระหว่างประเทศไทยกับเวียดนาม

*****

หนังสือพิมพ์แนวหน้า วันเสาร์ที่ 30 พฤศจิกายน 2562

บทความพิเศษ

เวียดนามจะแซงหน้าไทยหรือไม่

(ตอนที่ 2)

เมื่อตอนที่แล้ว ผู้เขียนได้กล่าวถึงสถิติผลงานที่โดดเด่นของเวียดนามในรอบเก้าเดือนที่ผ่านมา จุดเด่นและข้อได้เปรียบของเวียดนาม ซึ่งมักจะทำให้เกิดข้อถกเถียงถึงความก้าวหน้าของเวียดนามภายหลังสงครามและการรวมประเทศเมื่อ 44 ปีที่แล้ว วันนี้เป็นตอนที่สองและตอนจบ

1. เวียดนามต้อนรับการค้าการลงทุนของไทยอย่างไร

- เจ้าหน้าที่ระดับบริหารหน่วยงานเกี่ยวข้องของคณะกรรมการประชาชนนครโฮจิมินห์แจ้งกับผู้เขียนว่า เวียดนามปัจจุบันเน้นการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงหรือไฮเทค อุตสาหกรรมสนับสนุน คือเพื่อการผลิตวัตถุดิบเพื่อใช้ทดแทนการนำเข้าในอันที่จะผลิตชิ้นส่วนสำหรับยานยนต์ อุปกรณ์ไฟฟ้า วัตถุดิบสำหรับอุตสาหกรรมผลิตเสื้อผ้าสิ่งทอ และการวิจัยและการพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ และการใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง เป็นต้น

- เจ้าหน้าที่ของนครโฮจิมินห์เปิดเผยด้วยว่า เวียดนามขอ
ต้อนรับให้ไทยเข้าลงทุนผลิตอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อ
ช่วยเวียดนามผลิตสินค้าในประเภทอุตสาหกรรมไฮเทค ไบโอเทค
การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การเกษตรไฮเทค และอุตสาหกรรม
เพื่อการแปรรูปอาหาร เหล่านี้เพื่อเป้าหมายการส่งออกยังประเทศ
ที่สาม

- นายธานี แสงรัตน์ เอกอัครราชทูต ณ กรุงฮานอย ได้
กล่าวปาฐกถาพิเศษในงานสัมมนาจัดโดยสภาธุรกิจไทย-เวียดนาม
เมื่อเร็ว ๆ นี้ว่า ทางการค้าขาย ไทยเป็นคู่ค้าอันดับหนึ่งของ
เวียดนามกับประเทศสมาชิกอาเซียน หรือเป็นคู่ค้าใหญ่อันดับ 5
ของเวียดนามกับต่างประเทศ เมื่อปี 2561 สองประเทศมีมูลค่า
การค้ารวม 18.66 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่วนในช่วง 9 เดือนแรก
ของปี 2562 นี้ สองประเทศมีมูลค่าการค้าขายทั้งสิ้น 12.90
พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ไทยส่งออกเป็นจำนวน 8.81 พันล้าน
ดอลลาร์สหรัฐ และนำเข้าเป็นจำนวน 4.09 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ
โดยไทยได้เปรียบการค้า 4.72 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ สอง
ประเทศมีความตั้งใจที่เพิ่มมูลค่าการค้าให้สูงขึ้นเป็น 20 พันล้าน
ดอลลาร์สหรัฐให้ได้ภายในปี 2563 เอกอัครราชทูตธานีฯ กล่าว
ด้วยว่า คนเวียดนามนิยมสินค้าจากไทยแม้ว่าราคาอาจสูงกว่า

สินค้าท้องถิ่น ทางการลงทุน ไทยลงทุนในเวียดนามอยู่ในมูลค่า 10.86 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ นับตั้งแต่ปี 2531 จนถึงปัจจุบัน และเฉพาะใน 10 เดือนแรกของปี 2562 นี้ ไทยขอจดทะเบียนลงทุนอยู่ในมูลค่า 710.42 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อยู่ในอันดับ 9 ของผู้ลงทุนทั้งสิ้น

เอกอัครราชทูตฯ ได้กล่าวถึงโอกาสการค้าการลงทุนของไทยในเวียดนาม ซึ่งดำเนินอยู่อย่างแข็งขันขณะนี้ว่า ครอบคลุมอุตสาหกรรมการผลิต สินค้าอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป สาขาบริการ ในด้านอาหารไทย สปา นวดแผนไทย สมุนไพร การแพทย์และโรงพยาบาล การก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรม การเข้าบริหารจัดการน้ำ น้ำเสีย ผลิตพลังงานจากขยะ เป็นต้น

2. โอกาสและสิ่งท้าทายจากสงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีน

- การกระทบกระทั่งระหว่างสหรัฐฯ กับจีน อาจดูเหมือนเป็นโอกาสแก่หลาย ๆ ประเทศ ผู้ลงทุนในจีนอาจหันไปหาประเทศที่สามเป็นฐานการผลิตใหม่ อย่างไรก็ตาม เวียดนามไม่อยู่ในสถานะใดที่จะแทนที่จีนเนื่องเพราะขนาดเศรษฐกิจยังเล็กอยู่มาก

กำลังการผลิตไม่เพียงพอ เพียงการชะงักงันของเศรษฐกิจโลก การส่งออกของจีนไปยังสหรัฐฯ มิได้เป็นไปได้เหมือนเก่า ก็กระทบการผลิตและส่งออกของเวียดนามอยู่แล้ว เนื่องจากเวียดนามยังต้องระมัดระวังหลีกเลี่ยงการเป็นเหยื่ออารมณ์ของผู้นำสหรัฐฯ ที่จะตอบโต้การเสียเปรียบดุลการค้าที่สหรัฐฯ มีต่อเวียดนาม กล่าวคือ มูลค่าการค้าสองทางเมื่อปี 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น 50.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แยกเป็นเวียดนามส่งออกยังสหรัฐฯ เป็นจำนวน 41.6 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และเวียดนามนำเข้าจากสหรัฐฯ เป็นจำนวน 9.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งเวียดนามอาจต้องเลือกแสดงออกว่าตนมิได้ต้องการเอาเปรียบจากดุลการค้าและผ่อนปรนลงโดยการสั่งซื้อหรือนำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าสูงมาก ๆ และตนเองก็อาจจำเป็นต้องใช้เป็นสินค้าทุนในอนาคต อาทิ สั่งซื้อเครื่องบินพาณิชย์ในฝูงบินสายการบินต้นทุนต่ำ อากาศยานไร้คนขับ เครื่องจักรกลสำหรับโรงงานไฟฟ้า หรือบริการซ่อมบำรุงสำหรับเครื่องบินโดยสารแห่งชาติ ดังเช่นได้ลงนามเมื่อเร็ว ๆ นี้ เป็นต้น ซึ่งการสั่งซื้อสินค้าหรือบริการในมูลค่าสูงน่าจะช่วยลดทอนกระแสกดดันและมาตรการตอบโต้จากผู้นำสหรัฐฯ ลง ซึ่งเวียดนามมิใช่ประเทศแรก ๆ ที่จะใช้กลยุทธ์ดังกล่าวกับสหรัฐฯ อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่าเวียดนามน่าจะมุ่งหวังที่จะเจรจาจัดทำความตกลงเขตการค้าเสรี

กับฝ่ายสหรัฐฯ เพราะย่อมจะชี้ชวนให้ฝ่ายหลังเห็นถึงประโยชน์ร่วมกันเนื่องจากปัจจุบันอยู่ในสถานะเสียเปรียบดุลการค้าอย่างมาก

3. ข้อสังเกตต่อการสภาวะการณ์แข่งขันระหว่างประเทศไทยกับเวียดนาม: ใครจะแข่งใคร

- *ใครก่อนใครหลัง?* เมื่อเร็ว ๆ นี้ เพื่อนคนหนึ่งทักว่า เราไม่ต้อง “เหลียวมองเวียดนาม” แล้ว เพราะเวียดนามมิได้อยู่ข้างหลังข้างก็บอกว่า ไทยไม่ต้องกลัวว่า จะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เพราะไม่มีใครอีกแล้ว อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่า เรายังต้อง “มองเวียดนาม” อยู่นั่นเอง เราต้องรู้เขารู้เรา ต้องติดตามพัฒนาการในบ้านเมืองเขาใกล้ชิด

- ณ ที่เขียนอยู่นี้ เวียดนามกำลังก้าวเดินไปสู่ปี 2563 อย่างเชื่อมั่นยิ่ง ซึ่งปี 2563 น่าจะเป็นปีแห่งความสำเร็จต่อเนื่องจากปีปัจจุบันทางการเมืองการทูตและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ซึ่งถือว่ามากหลังจากเพียง 44 ปีแห่งการต่อสู้ภายหลังสงครามและการรวมประเทศ เวียดนามจะเริ่มต้นการดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน ประเทศสมาชิกคณะมนตรีความมั่นคงประภทไม่ถาวร สหประชาชาติ ผู้อาจเป็นเจ้าภาพการประชุมผู้นำไปสู่การ

ลงนามความตกลง RCEP ประเทศผู้ผลักดันเตรียมความพร้อม
ไปสู่การการประชุมสมัชชาแห่งชาติครั้งที่ 13 ของพรรค
คอมมิวนิสต์แห่งเวียดนามในปี 2564 ที่จะยืนยันเศรษฐกิจที่ยึดถือ
กลไกการตลาดและประชาธิปไตยแบบเวียดนามต่อไป และ
เวียดนามจะเริ่มต้นรับประโยชน์จาก FTA ระหว่างเวียดนามกับ
สหภาพยุโรป หลังขั้นตอนสุดท้ายเสร็จสิ้นที่สหภาพยุโรป

- *ท่าทีทางการทูตการต่างประเทศ* เป็นสิ่งถูกต้องที่จะต้อง
ยืนยันความเป็นมิตร เป็นหุ้นส่วน ที่จะร่วมมือและพึ่งพาต่อกัน
และกัน เอกอัครราชทูตไทยท่านปัจจุบัน (และเชื่อว่าในอนาคต
ด้วย) กล่าวว่า คนมักชอบถามท่านว่า เวียดนามแข่งไทยไหม และ
เมื่อไร คำตอบคือ สองประเทศมีคู่แข่งกัน ทั้งสองส่งเสริมกัน
และกันเป็นอย่างดี ผู้เขียนคะเนว่าเอกอัครราชทูตเวียดนาม อาจ
เจอคำถามทำนองนี้เช่นกัน แต่ไม่ทราบที่ท่านตอบอย่างไร

ตรงจุดนี้ ผู้เขียนขอกล่าวว่า น่ายินดีที่ไทยมีเอกอัครราชทูต
กงสุลใหญ่ หัวหน้าสำนักงานต่าง ๆ ในทีมประเทศไทย สมาคมนัก
ธุรกิจไทยในเวียดนาม ภาคเอกชน ที่ทำงานอย่างเข้มแข็ง
รับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร สามัคคีและมีวิสัยทัศน์ที่จะส่งเสริม
ผลประโยชน์ของไทยในเวียดนาม พร้อมกับความสัมพันธ์ที่ดี
ระหว่างสองประเทศ

- ไทยและเวียดนามต่างให้ความสำคัญต่อกันและกัน สองประเทศล้วนแข่งขันกับตนเองและกันและกัน มิใช่ในฐานะเช่นในอดีต แต่ในฐานะเพื่อนร่วมเดินทาง ผู้นำไทยบางท่านมักจะเอ่ยถึงการขยายตลาดในประเทศ CLMV กล่าวคือ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม ซึ่งประเทศเหล่านี้ก็ทราบดีว่า ไทยพึ่งพาเขาทั้งหลายเหมือนที่เขาพึ่งพาไทย ระบอบเศรษฐกิจทุนนิยมจะกำกับให้ความขัดแย้งทางลัทธิอุดมการณ์ถูกทดแทนโดยความมั่งคั่งและความมั่นคง ซึ่งน่าจะดำเนินไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาที่ยั่งยืน

- คำถามที่ว่าไทยและเวียดนาม ใครจะแซงใคร ก็เหมือนกับการแข่งขันฟุตบอลพรีเมียร์ลีกสำคัญ ๆ ระหว่างสองประเทศรวมถึงเมื่อเร็ว ๆ นี้ คือมีการเสมอกันด้วย แต่ผู้นำเวียดนามและประชาชนชาวเวียดนามในสนามฟุตบอลที่กรุงฮานอยล้วนแสดงออกซึ่งสปิริตในฐานะเจ้าบ้านที่ดี สรุปคือ การแข่งขันมีการผลัดกันชนะ แพ้ และเสมอกันได้

ส่วนที่ถามไว้ตั้งแต่ต้นว่า “เวียดนามจะแซงหน้าไทยหรือไม่” คำตอบก็ขึ้นอยู่กับว่า เรามีใจพร้อมสู้ไหม หรือมีบรรดาปัจจัยอุปสรรคทางการเมืองในไทยที่จุดความก้าวหน้าของประเทศอีกไหม และไทยพยายามช่วงชิงความได้เปรียบให้กลับคืนมาได้ไหม หากไม่แล้ว เขาก็จะอยู่ในขั้นตอนของการจะ

แข่งไทยที่สำเร็จชัดเจนขึ้นเรื่อย ๆ กระนั้นก็ตาม การผลัด
กันแข่งกันก็มิน่าจะกระทบอย่างสำคัญต่อความมุ่งมั่นที่จะเป็น
เพื่อนบ้านที่ดี หุ่นส่วนที่ดีในฐานะผู้ร่วมเดินทางไปสู่ความมั่งคั่ง
และมั่นคงของประเทศทั้งสอง

*****

หนังสือพิมพ์แนวหน้า วันเสาร์ที่ 7 ธันวาคม 2562

บทความพิเศษ

ชินจำวจากฮานอย

เมื่อเร็ว ๆ นี้ ผู้เขียนได้รับความเอื้อเฟื้อจากท่าน เอกอัครราชทูตธานี แสงรัตน์ เชื้อเชิญไปร่วมงานวันชาติที่ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงฮานอย จัดขึ้นที่โรงแรมมีเลีย กรุงฮานอย ตามที่สอบถามไป ทำให้มีโอกาสไปกระทบไหล่ผู้บริหาร และนักการทูตชาวเวียดนาม คณะทูตานุทูต สมาคมนักธุรกิจไทยและชุมชนไทยในเวียดนาม พบทั้งเพื่อนเก่า ๆ มิตรใหม่ ๆ ได้เห็นและชื่นชมการจัดงานเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และรัชกาลปัจจุบันอย่างสมพระเกียรติ นับเป็นความภูมิใจในฐานะนักการทูตเก่าในเวียดนาม

หากไม่ไป เราอาจจะไม่รู้เห็นด้วยตนเองว่า เวียดนามเปลี่ยนแปลงไปมากหรือเรียกได้ว่าเปลี่ยนแปลงทุกวันที่เดียว

ขณะนี้ เวียดนามเข้ารับหน้าที่ประธานอาเซียน เป็นครั้งที่ 3 (หลังจากสองครั้งแรกเมื่อปี 2541 และ 2553) ภาพนายเหวียนชวน ฟุก นายกรัฐมนตรีเวียดนาม รับค้อนประธานการประชุมจากมือพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ในที่ประชุมสุด

ยอดอาเซียนครั้งที่ 35 เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2562 ที่กรุงเทพฯ แสดงถึงการแสดงความกระตือรือร้นที่จะทำหน้าที่ประธานการประชุมอาเซียน ซึ่งจะมีมากถึงประมาณ 300 การประชุม ตลอดปี 2563 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชุมสุดยอดอาเซียนในเดือน เมษายนและพฤศจิกายน

เวียดนามได้เปิดเผยโดยทันทีที่รับตำแหน่งต่อจากไทยว่า หัวข้อหลักอย่างเป็นทางการสมัยการประชุมเป็นประธานของตนสอง ประการ คือ 1. “การเชื่อมโยงเกะกัน” คือ ส่งเสริมความสามัคคี ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน การบูรณาการทางเศรษฐกิจ การตระหนักถึงความเป็นกลุ่มก้อน อัตลักษณ์ และการทำงานเพื่อ ประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และ 2. “การตอบสนอง” คือ ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการเข้าปฏิบัติ การสร้างสรรค์ และความสามารถที่จะตอบสนองต่อโอกาสและสิ่งท้าทายจากการ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในภูมิภาคและโลก

ทางด้านนาย เหวียน ก๊วก สุง รัฐมนตรีช่วยว่าการ ต่างประเทศของเวียดนามในฐานะเลขาธิการคณะกรรมการ อาเซียนปีแห่งชาติเวียดนาม ปี 2563 กล่าวคือ แม้งานการจัด ประชุมอาเซียนสมัยที่เวียดนามเป็นประธาน ได้ให้ข้อมูลว่า

เวียดนามจัดลำดับเป้าหมายสำคัญ 5 ประการในปีแห่งการเป็น
ประธาน ว่า ประกอบด้วย 1. เสริมสร้างความสามัคคีและความ
เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของอาเซียน, 2. พัฒนาการบูรณาการทาง
เศรษฐกิจและความเชื่อมโยง ให้ปรับตัวเศรษฐกิจและประชาชน
ต่อการเปลี่ยนแปลงที่เป็นพลวัตจากอุตสาหกรรม 4.0 และ
เศรษฐกิจแบบดิจิทัล, 3. การเพิ่มพูนความเป็นอัตลักษณ์และ
ตระหนักรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในหมู่ประชาชน, 4. การ
ส่งเสริมการมีบทบาทความเป็นหุ้นส่วนเพื่อสันติภาพ เสถียรภาพ
และการพัฒนาเพื่อความยั่งยืนของโลก, และ 5. เพิ่มพูนพลังกำลัง
และประสิทธิภาพของอาเซียน

ปีใหม่ 2563 น่าจะได้รับแรงส่งที่ดีจากปีกลาย ซึ่งน่าจะเป็น
ปีแห่งความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบการตลาดทุนนิยม
อีกปีหนึ่งของเวียดนาม โดยรวม การเติบโตของจีดีพีคาดว่าจะ
อยู่ประมาณร้อยละ 6.98 ทางด้านนครโฮจิมินห์ซึ่งเป็นศูนย์กลาง
เศรษฐกิจและธุรกิจของประเทศน่าจะมีอัตราการเติบโตสูงมากถึง
ร้อยละ 8.32 เพราะในปี 2563 ตั้งใจพุ่งเป้าการเติบโตระดับ
ภูมิภาคไว้สูงถึงร้อยละ 8.5 โดยมีการจดทะเบียนบริษัทเอกชน
ใหม่อีก 44,000 แห่ง และการจ้างงานในอีก 135,000 ตำแหน่ง
ทางด้านการค้าต่างประเทศ นายกรัฐมนตรีเวียดนามเปิดเผยใน

รายงานต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเวียดนามเมื่อเดือนพฤศจิกายน ว่า มูลค่าการค้าต่างประเทศปี 2562 มีประมาณการว่าอยู่ในวงเงิน 500 พันล้านเหรียญอเมริกัน โดยเกินดุล 9.1 พันล้านเหรียญอเมริกัน

ตัวเลขความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของเวียดนาม ผวนกับจุดเด่นข้อได้เปรียบที่มีในปัจจุบันชวนให้คิดได้ว่า เขามีศักยภาพที่จะพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า การลงทุนได้อย่างรวดเร็วในปีใหม่นี้

ในระหว่างการไปฮานอย ผมได้ไปร่วมการประชุมสมัชชาแห่งชาติครั้งที่ 6 สหภาพองค์การมิตรภาพเวียดนาม (Vietnam Union of Friendship Organizations: VUFO) ตามคำเชิญของนางเหวียน เฟื่อง งา ประธานสหภาพฯ ผู้เคยเป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เอกอัครราชทูตและผู้แทนถาวรแห่งเวียดนามประจำสหประชาชาติ และเป็นเพื่อนนักการทูตมาด้วยกันตั้งแต่เราทั้งสองยังเล็ก ๆ ผมร่วมฯ ในฐานะผู้สังเกตการณ์ ทำให้ได้พบกับประธานสมาคมมิตรภาพระหว่างเวียดนามกับไทย ผู้บริหารต่าง ๆ และอดีตนักการทูตเวียดนามจำนวนมากซึ่งยังทำงานให้แก่รัฐในสมาคมมิตรภาพกับประเทศที่ตนเองเคยเป็นทูตเป็นต้น เวียดนามเฉกเช่นประเทศสังคมนิยมทั้งหลายใช้กลไกสมาคมมิตรภาพในการติดต่อทางการทูตระดับประชาชนกับ

ประเทศเป้าหมาย เราต้องเรียนรู้วิธีจากเขาเพื่อจะคบค้ากับเขา โดยไม่เสียเปรียบหรือเสียประโยชน์ที่เราพึงรักษาไว้ได้ ทูตเพียงงา เคยบอกกับผมว่า เขาอยากให้สมาคมมิตรภาพระหว่างเวียดนามกับไทย และสมาคมมิตรภาพระหว่างไทยกับเวียดนาม ติดต่อกับกันอย่างใกล้ชิด ผมถือว่าคำกล่าวนี้สำคัญเพราะเป็นการเปิดประตูติดต่อระดับประชาชนที่สำคัญส่งเสริมไปกับการดำเนินการของสถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่

การไปฮานอยครั้งนี้ประจวบเหมาะกับการฟุตบอลฟีเวอร์ในเวียดนาม เนื่องเพราะมีการแข่งขันชิงเหรียญทองกีฬาฟุตบอลในการแข่งขันซีเกมส์ที่ฟิลิปปินส์ บัดนี้ ผลแข่งขันสรุปไปแล้วว่าเวียดนามเข้าชิงเหรียญทองกับทีมอินโดนีเซีย ชนะขาดลอย 3 ต่อ 0 หลังจากแสดงฝีมือถล่มคู่แข่งทุกทีมยกเว้นไทยที่ยังเสมอกันอยู่เรื่อย ๆ ในทัวร์นาเมนต์ต่าง ๆ เวียดนามได้ชัยชนะเหรียญทองมาเป็นอันดับสองรองจากฟิลิปปินส์เจ้าภาพ และที่สำคัญมากคือ ได้เหรียญทองฟุตบอลซีเกมส์เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ 60 ปี ด้วย และเหรียญทองฟุตบอลหญิงอีกด้วย

บทเรียนที่พบเห็นจากการมีชัยชนะเหรียญทองฟุตบอลซีเกมส์ครั้งแรกของเวียดนามนี้ คือ ความตั้งใจ มุมานะ ความเป็นหนึ่งเดียวของจิตใจคนทั้งชาติตั้งแต่ผู้นำจนถึงประชาชนคนสุดท้าย กับ

ทีมฟุตบอลที่เข้มแข็งที่สุดทีมหนึ่งและสต๊าฟโค้ชโดยเฉพาะหัวหน้าโค้ชชาวเกาหลีใต้ที่ทุ่มเท ในวันที่แข่งนั้นทั้งที่สนามกีฬาที่ฟิลิปปินส์และท้องถนนในเมืองต่าง ๆ ในเวียดนามโดยเฉพาะที่นครโฮจิมินห์ มีการถ่ายทอดสดบนจอขนาดยักษ์บนถนนใหญ่ที่สุดของประเทศ สีแยกชนสีแยก คราคล่าด้วยคนนับแสนคน ส่วนใหญ่ใส่เสื้อยืดคอกกลมสีธงชาติเป็นแบบแผนเดียวกัน หลังมีชัยชนะอย่างขาวสะอาด ก็ได้ขับขีจักรยานยนต์บีบแตรโห่ร้องโบกธงชาติอย่างถูกอารมณ์ แม้ว่าเรามีใช้คนชาติของเขา ก็พลอยยินดีไปกับเขา เพราะเขาสมควรเป็นที่หนึ่งหลังจากที่รอคอยมาถึง 60 ปี แม้จะเป็นครั้งแรก แต่ก็เพียงพอที่จะเรียกความเชื่อมั่นของทั้งประเทศ ส่วนครึ่งหน้าจะเช่นไรเป็นอีกเรื่องหนึ่งแต่ก็น่าจะรักษามาตรฐานที่ดีไว้ได้

ผู้เขียนเยี่ยมเยียนเวียดนามในเดือนสุดท้ายของปีที่เจ้าบ้านภูมิใจว่าปี 2562 มีนักท่องเที่ยวไปเวียดนามมากเป็นประวัติการณ์คือสูงถึง 18 ล้านคน สูงกว่าปีก่อนร้อยละ 16.2 กอปรด้วย 5.8 ล้านคนจากจีน, 4.3 ล้านคนจากเกาหลีใต้, เกือบหนึ่งล้านคนจากญี่ปุ่น และกว่าเก้าแสนคนจากไต้หวัน จากไทยก็มีไปมากกว่าห้าแสนคน มากกว่าเดิมหนึ่งเท่า ซึ่งกรณีไทยน่าจะมาจากความสะดวกมากขึ้นในการเดินทางหลังจากเพิ่มเที่ยวบินของสายการบิน

บิณราคาประหยัดสัญชาติเวียดนามในหลาย ๆ เส้นทาง ซึ่งส่งเสริม การท่องเที่ยวแก่กันและกันด้วย ขณะนี้นักท่องเที่ยวชาวเวียดนาม เดินทางมาไทยมากกว่าหนึ่งล้านคนตั้งแต่ปลายปี 2562แล้ว

เวียดนามพยายามพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว ปรับปรุงการ บริการและการอำนวยความสะดวกให้ทันสมัย โดยศึกษาจากไทย ซึ่งปี 2562 นี้ คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวมาไทยมากถึง 39 ล้านคน เวียดนามดำเนินมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เป็นผล เช่น ยกเว้นวีซ่าเป็นเวลา 15 วันแก่นักท่องเที่ยวจากชาติที่เป็น เป้าหมายเพราะมีกำลังซื้อสูง เช่น รัสเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เดนมาร์ก นอร์เวย์ สวีเดน ฟินแลนด์ และเบลารุส (เริ่มต้นมา ตั้งแต่ปี 2558 และกำหนดสิ้นสุดลงในวันที่ 31 ธันวาคม 2562) ซึ่งล่าสุดเมื่อกลางเดือนธันวาคม ศกนี้ รัฐบาลเวียดนามได้อนุมัติ ต่อข้อเสนอผลักดันของคณะกรรมการที่ปรึกษาการท่องเที่ยวและ สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งชาติเวียดนาม ให้ขยายเวลาโปรโมชัน ออกไปอีก 3 ปี แล้ว เวียดนามก็ศึกษาจากไทย และไทยก็ย่อมจะ ประสงค์อ้างอิงจากกรณีของเวียดนาม ซึ่งก็ต้องติดตามพัฒนาการ กันต่อ ๆ ไป

แม้ว่านักท่องเที่ยวชาวจีนจะมาเป็นอันดับหนึ่ง (คือเกือบหนึ่งในสามของทั้งหมด) ในเวียดนาม แต่ก็ไม่มีผู้ใดในเวียดนามไปผลักดันให้มีการยกเว้นวีซ่า หรือยกเว้นค่าทำวีซ่าให้แก่จีน หรือเสนอให้ทำความตกลงทวิภาคียกเว้นวีซ่าระหว่างเวียดนามกับจีน เนื่องจากเหตุผลความมั่นคงแห่งชาติ เพราะการอนุญาตให้บุคคลสัญชาติจีนจำนวน 1,400 ล้านคนเดินทางเข้าประเทศใดหนึ่งอย่างเสรี โดยไม่มีการกั้นกรองหรือควบคุม ก็จะเหมือนกับการเปิดทำนบกั้นน้ำให้ท่วมประเทศเพียงเพราะการต้องการส่งเสริมยอดนักท่องเที่ยวโดยปราศจากการทำวิจัยรายได้ว่ามีจริงเท่าไร ประกอบด้วยอะไรบ้างและอยู่กับใคร แต่ปัจจัยความมั่นคงแห่งชาติต้องสำคัญที่สุด ซึ่งก็โชคดีที่ผู้นำไทยและเวียดนามใช้ปัญญาและมีวิสัยทัศน์ในการวางแผนที่รักษาผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ จึงทำให้ยังไม่มีประเด็นเรื่องการยกเว้นวีซ่าแก่บุคคลสัญชาติจีนเกิดขึ้น

การเดินทางไปเยี่ยมเยือนเพื่อนเก่า ๆ พบหาเพื่อนใหม่ ๆ ชมสถานที่ประวัติศาสตร์สำคัญ ๆ หาซื้อหนังสือเรียนภาษา รับประทานอาหารฝรั่งเศส อาหารเวียดนาม พักผ่อนบ้าง ย่อม

เป็นความสุขสมกับความตั้งใจที่ได้ไปท่องเที่ยว จึงขอชื่นจำว
จากกรุงเทพมหานครและถ่ายทอดประสบการณ์มาด้วยประการฉะนี้

*****

หนังสือพิมพ์แนวหน้า วันเสาร์ที่ 4 มกราคม 2563

ผู้เขียนเข้าร่วมสังเกตการณ์การประชุมสมัชชาแห่งชาติครั้งที่ 6
สหภาพองค์การมิตรภาพเวียดนาม เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2562 ที่ศูนย์
ประชุมแห่งชาติเวียดนาม กรุงฮานอย

The author attends the opening ceremony of the Sixth National Congress of the Vietnam Union of Friendship Organizations on 5 December 2019 at the Vietnam National Convention Center, Hanoi.

บทความพิเศษ

เราต้องเคารพตนเองก่อนที่ผู้อื่น

จะเคารพเรา (ตอนที่ 3/1)

บัดนี้ ดูเหมือนจำเป็นที่ผู้เขียนจะต้องขอตั้งซีรี่ส์ชุดบทความเรื่อง “เราต้องเคารพตนเองก่อนที่ผู้อื่นจะเคารพเรา” เป็นกิจจะลักษณะในหนังสือพิมพ์แนวหน้า เพื่อให้ความเห็นเกี่ยวกับการเหตุการณ์กงสุลของไทยเป็นระยะ ๆ เพราะมีความเข้าใจผิดพลาดเกี่ยวกับการต่างประเทศอีกแล้ว ล่าสุดคือการที่นายพิพัฒน์ รัชกิจประการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเสนอให้ยกเว้นวีซ่าแก่นักท่องเที่ยวจีนและนักท่องเที่ยวอินเดียเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทย นับว่า เพื่อแก้ไขปัญหาค่าเงินบาทแข็งตัว แนวคิดของเขาคือ ต้องดึงนักท่องเที่ยวต่างประเทศเข้ามาในไทย

ที่จริง รัฐมนตรีผู้นี้เพิ่งผลักดันเรื่องการขอยกเว้นวีซ่าแก่นักท่องเที่ยวสองชาตินี้เมื่อเดือนสิงหาคม ปีกลาย แต่คณะรัฐมนตรีไม่เห็นด้วย แต่ก็ยังเมตตามุโลมให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมวีซ่าที่ช่องทางอนุญาตระหว่างประเทศเมื่อเดินทาง

ถึง (Visa on Arrival: VoA) เป็นเวลาหกเดือนจนถึงวันที่ 30 เมษายน 2563 ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบกรณีวีซ่าประเภทนี้คือด่านตรวจคนเข้าเมือง ผู้เขียนเคยให้ความเห็นว่าไม่ควรอนุญาตให้มีการยกเว้นวีซ่าในบทความข้อเดียวกัน คือ “เราต้องเคารพตนเอง ก่อนที่ผู้อื่นจะเคารพเรา” ตอนที่ 1 และ 2 เมื่อวันที่ 8 และ 15 กันยายน 2562 ตามลำดับ ซึ่งผู้สนใจอาจสืบค้นได้จากเว็บไซต์ www.naewna.com ได้

ครั้งนี้ ออกตัวเร็วตั้งแต่ต้นปี 2563 เพราะมีตัวเร่ง 2-3 ประการ มาตั้งแต่ต้นปี หนึ่งคือ ค่าเงินบาทแข็งมาก เป็นเช่นนี้มากว่าห้าปี อ้างเงื่อนไขนี้จะมีกองเชียร์ เห็นด้วยว่าต้องทำอะไรด่วนสองคือ มาเลเซียออกไปโรมันขงยกเว้นวีซ่าแก่คนจีนและคนอินเดีย เข้าประเทศได้เป็นเวลา 14 วันในระยะเวลา 1 ปีตั้งแต่ 1 มกราคม-31 ธันวาคม 2563 โดยเสนอมาตรการเซฟการ์ดคัดกรองโดยก่อนออกเดินทาง ให้นักท่องเที่ยวจดทะเบียนทางอิเล็กทรอนิกส์ล่วงหน้า (electronic pre-registration system) พร้อมยื่นหลักฐานเกี่ยวกับการเดินทางการทำงานอาศัย เมื่อไปตรวจดูรายละเอียด มาเลเซียยกเว้นวีซ่าก็จริง แต่ไปคิดค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนทางอิเล็กทรอนิกส์ เป็นเงิน 100 ริงกิต (อัตรา 1 ริงกิต : 7.30 บาท) ซึ่งแพงกว่าค่าวีซ่า คือ 30

ริงกิต เสียอีก เป็นที่ทราบกันว่า ณ ขณะนี้มาเลเซียมีค่าของเงินอ่อนมาก เขาจึงอยากส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งคนที่มีการศึกษามีความคิดย่อมคิดได้ไม่ยากว่า ค่าเงินถูก คนก็ย่อมอยากไปท่องเที่ยว ประเทศใดค่าเงินแข็งคือแพง ใครจะโง่ไป ต้องให้ประเทศที่มีค่าเงินแข็ง นั้น แก้ไขปัญหาค่าของเงินให้อ่อนตัว ยืดหยุ่นสอดคล้องความเป็นจริงก่อน

นอกจากนี้ เมื่อกลางเดือนธันวาคม ปีกลาย เวียดนามก็มีโปรโมชั่น คือ ประกาศยกเว้นวีซ่าแก่บุคคลสัญชาติรัสเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ประเทศสแกนดิเนเวียสี่ประเทศ และเบลารุส เพื่อให้เดินทางเข้าเวียดนามเพื่อการท่องเที่ยวได้เป็นเวลา 15 วัน ในช่วงเวลา 3 ปี (แท้จริงแล้ว ต่ออายุโปรโมชั่นเดิมซึ่งใช้มาห้าปีและจบลงเมื่อสิ้นปี 2562) ซึ่งไทยทำเองก็ทำมานานแล้ว คือ เรามีความตกลงยกเว้นวีซ่าหนังสือเดินทางธรรมดากับรัสเซีย ตั้งแต่วันที่ 13 ธันวาคม 2548 สมัยรัฐบาลพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ในขณะที่นั้น และไทยมีนโยบายให้การผ่อนผันเข้าประเทศโดยไม่ต้องขอวีซ่าเพื่อการท่องเที่ยว คือ ผ่อนผันหรือ ผ. 30 กับประเทศตะวันตกคือ ที่เหลือเหล่านั้นยกเว้นเบลารุส ซึ่งเกิดใหม่ การนี้แม้จะมีใช้นักท่องเที่ยวจีนและอินเดีย เวียดนามซึ่งมีศักยภาพเป็นคู่แข่งรายสำคัญด้านการท่องเที่ยวก็อาจถูกมองว่าจะดึงนักท่องเที่ยว

จากรัสเซียและประเทศเหล่านี้และอื่นๆ ไปจากไทย เพราะเวียดนามมีศักยภาพในการแข่งขันสูง สรุปคือเป็นเหตุให้ระวางกังวลว่าแย่งนักท่องเที่ยวไปได้ อย่างไรก็ตามเวียดนามมีนโยบายชัดเจนไม่ยกเว้นวีซ่ากับจีนเนื่องจากเหตุผลความสัมพันธ์ทางการทูตและความมั่นคงแห่งชาติ

เกี่ยวกับเรื่องนี้ ขอให้ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการจะให้การยกเว้นวีซ่าแก่ประเทศที่มีจำนวนประชากรมหาศาล เช่น จีนและอินเดีย ดังนี้

1. คนส่วนใหญ่นี้ถึงจีนและอินเดีย เพราะมีประชากรมากถึง 1,400 และ 1,200 ล้านคนตามลำดับ ตามสถิติที่ทราบมา คนจีนไปต่างประเทศจำนวนประมาณ 200 ล้านคนในแต่ละปี คนอินเดียจำนวนประมาณ 27.9 ล้านคน/ปี (บางแหล่งข่าวของตะวันตกประมาณว่า ตัวเลขสูงกว่านั้นและจะสูงขึ้นเป็น 50 ล้านคนในปี 2563) ปีกลายคนจีนมาไทยจำนวน 11 ล้านคน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 4 จากปี 2561) ปีกลายคนอินเดียมาไทยจำนวน 1.9 ล้านคน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 22 จากปี 2561)
2. หลาย ๆ ประเทศพยายามจัดกิจกรรมต้อนรับคนจีนให้ตรงกับเทศกาลตามประเพณีที่เขาจะไปพักผ่อนในต่างประเทศ แต่

เมื่อปีกลาย พบว่า มีการเดินทางไปต่างประเทศน้อยลง เนื่องจาก 1) เศรษฐกิจโลกอยู่ในสภาวะชะงักงันชะลอตัว กระทบทุกประเทศ 2) ปัญหาสงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีน กระทบต่อการผลิตการส่งออก ความมั่นคงในอาชีพ แม้ไม่มีการตอบโต้รุนแรง แต่ไม่เป็นผลดีต่อบรรยากาศ 3) เงินสกุลหยวนอ่อนค่าลง การเดินทางไปต่างประเทศมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ยิ่งเดินทางไปประเทศเป้าหมายที่มีค่าของเงินแข็งมาก ก็ยิ่งทำให้มีความเสี่ยงเพิ่มขึ้น แนวโน้มจึงจะหลีกเลี่ยง เพราะท่องเที่ยวไม่สนุกแน่นอน 4) กรณีนักท่องเที่ยวจีนมาไทยเมื่อปีกลาย มีการเพิ่มจำนวนเพียงร้อยละ 4 ซึ่งไม่มากนัก ก็สืบเนื่องจากสามเหตุผลแรกนั้นบวกกับข่าวคราวขั้วนักงัดใจนักท่องเที่ยวลดถอยลงเนื่องจากปัญหาอุบัติเหตุทางน้ำชาวจีนเสียชีวิตจากเรือพีนิกส์ลัมที่จังหวัดภูเก็ต เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2561 นักท่องเที่ยวจีนเสียชีวิตมากถึง 47 คน ซึ่งเหตุการณ์ท้วร็สยงนี้ทำให้คนจีนขาดความมั่นใจในการท่องเที่ยวในไทย ร้อนถึงผู้บริหารการท่องเที่ยวต้องพยายามหามาตรการส่งเสริม ซึ่งนำไปสู่การยกเว้นค่าธรรมเนียมวีซ่าเป็นเวลาห้วงสั้น ๆ กระทั่งถึงปัจจุบัน

3. ผู้คุ้นเคยกับการท่องเที่ยวจากจีนจะพอใจกับสถิติยอดจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าไทยมากถึง 11 ล้านคน เพราะเป็นเสมือนตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยกล่าวว่าสร้างรายได้แก่ไทยมากถึง 5.5 แสนล้านบาท โดยพยายามจะคงมาตรการยกเว้นค่าธรรมเนียมวีซ่า VoA ที่ช่องทางอนุญาตไว้ หรือหากทำได้ก็ยกเว้นวีซ่าไปเลย สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองก็อาจบอกว่า ดีเลย เพราะที่ผ่านมามีวีซ่า ตนทำแทนกระทรวงการต่างประเทศ ทำบันทึกการเข้าออก เหนื่อยฟรี เพราะมิได้รับค่าธรรมเนียม อีกทั้งหน่วยงานถูกเพ่งเล็งหากมีเจ้าหน้าที่บางคนหาเศษหาเลยที่ด่านเรียกเก็บส่วยเป็นที่ขบขันแก่สื่อมวลชน เวลารายงานข่าวว่า ไม่มีค่าวีซ่าแต่ยังต้องเสียเงินอยู่ดี

การนี้ น่าสงสัยว่าประเทศไทยจะได้รับรายได้มากเพียงไรจากการท่องเที่ยวของคนจีน เพราะเป็นธรรมเนียมการปฏิบัติที่นักท่องเที่ยวชาวจีนชำระค่าใช้จ่ายในการบินเหมาลำมาท่องเที่ยวในไทยและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ล่วงหน้ากับบริษัททัวร์ในเงินก่อนออกเดินทาง กล่าวคือ บิน-กิน-อยู่-เที่ยว-ทัวร์ไกด์-ซูปเปอร์โนโรงแรม-ภัตตาคาร-ร้านค้าและบริการแพ็คเกจทัวร์กับบริษัทจีนในเครือข่าย และมีได้จ่ายอะไรเพิ่มเติมระหว่างการพำนักในไทยหรือในต่างประเทศ หรือที่เรียกกันว่า

เป็น “ท้าวศุณย์เหรียญ” คือมิได้เงิน จึงชวนให้คิดว่า น่าจะต้องทำการศึกษา ภาพรวม การจัดเก็บรายได้ การเก็บภาษี มิใช่โมเมเป็นเศรษฐกิจหมาแข่ง แต่ไม่มีเม็ดเงินอยู่ในมือ หากทำการศึกษาได้ ก็จะทราบชัดเจนขึ้นว่า นักท่องเที่ยวจีน รวมทั้งนักท่องเที่ยวอินเดียด้วย สร้างรายได้แก่เศรษฐกิจไทย ประชาชนไทยจริงหรือและเท่าไร และรายได้อยู่ที่ใคร ภาคธุรกิจเอกชนด้านการท่องเที่ยวของไทยที่พยายามรู้ดี

4. การพิจารณาให้วีซ่าและเก็บค่าธรรมเนียมวีซ่าเป็นเรื่องปกติวิสัยในการติดต่อทางการทูตการกงสุล เพราะหมายถึงการอนุญาต การยกเว้นจะต้องปฏิบัติต่างตอบแทน หรือจำเป็นอย่างยิ่งหากให้ฝ่ายเดียว ค่าธรรมเนียมที่ไทยเรียกเก็บก็อยู่ในอัตราต่ำมาก คือ 1,000 บาท/คน/ครั้ง ส่วนที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองขอขึ้นค่าธรรมเนียมออกวีซ่าเป็น 2,000 บาท/คน/ครั้ง นั้น เป็นไปตามคำร้องขอของหน่วยงานนั่นเอง คนไทยไปจีนก็ยังคงเสียค่าธรรมเนียมไปยุโรปด้วยวีซ่าเซงเก้นอัตราใหม่แพงกว่าเดิม ก็ยังพร้อมจะเสีย แต่ในกรณีไทย-จีน ที่ผ่านมากระหว่งการท่องเที่ยวและกีฬาขอให้ยกเว้นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ก็น่าสงสัยว่า หากไม่ต้องยกเว้นค่าธรรมเนียมวีซ่า

ประเภทท่องเที่ยว คือ หนึ่งพันบาท หรือ วีซ่า VoA คือ สองพันบาท/คน/ครั้ง รายได้ที่สถานทูตสถานกงสุล และด่านตรวจคนเข้าเมืองจะรวบรวมส่งให้แก่แผ่นดินจะมีจำนวนมากสักเพียงไร รัฐบาลก็สามารถนำเอารายได้นี้ไปพัฒนาปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยว สถานบริการ สิ่งอำนวยความสะดวก และความปลอดภัย และระบบการตรวจคนเข้าเมือง การบันทึกการเข้าเมืองและการติดตามผู้อยู่เกินกำหนด ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหลายได้อย่างมาก ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อราชการและความมั่นคงแห่งชาติ ในด้านลักลอบทำงาน ยาเสพติด ค้ามนุษย์ ฟอกเงิน ตั้งแก๊งค์อิทธิพลรีดไถคนชาติตนเองในไทย เป็นต้น

5. อนึ่ง หากเริ่มต้นดีและทำไปได้ดีจริง มาเลเซียจะเป็นประเทศแรก ๆ ในอาเซียนที่ดำเนินการยกเว้นวีซ่าแก่คนสัญชาติจีน เพราะมีประเทศจำนวนไม่มากนักที่ยกเว้นวีซ่าให้แก่คนจีน แม้ในอดีตหลายสังคมนิยมเช่นรัสเซียและเวียดนามก็ยังมีได้มีความตกลงยกเว้นวีซ่าให้ ส่วนอินเดีย นั้น จากแหล่งข่าวทางการทูต พบว่า อินโดนีเซียเป็นประเทศแรก ๆ ในอาเซียนที่มีความตกลงยกเว้นวีซ่าหนังสือเดินทางธรรมดากับอินเดีย เพื่อ

การท่องเที่ยว เป็นระยะเวลา 30 วัน แต่มีอีกหลักฐานรอ
ยืนยันว่า อีกประเทศคือมาเลเซีย

กรณีจีน ๆ ทำความตกลงยกเว้นวีซ่าหรือมีการประกาศ
ยกเว้นวีซ่าในจำนวน 71 ประเทศ อยู่ในอันดับ 72 ของรายชื่อ
ประเทศที่มีอันดับหนังสือเดินทางที่ทรงอิทธิพลที่สุดในโลก
ประจำปี 2563 (ส่วนอินเดียไม่ถูกระบุในข่าว ในขณะที่ไทยอยู่ใน
อันดับที่ 65 เข้าได้ 78 ประเทศโดยไม่ต้องขอวีซ่า) ซึ่งการจัด
อันดับสะท้อนถึงการได้รับการยอมรับในหมู่ประเทศต่าง ๆ ซึ่ง
ญี่ปุ่นยังคงแชมป์ประเทศที่หนังสือเดินทางได้รับการยอมรับ
เป็นอันดับ 1 เข้าประเทศต่าง ๆ ได้ 191 ประเทศจากเกือบ 200
ประเทศไม่ต้องมีวีซ่า ตามด้วยสิงคโปร์อันดับ 2 เข้าได้ 190
ประเทศ ส่วนคนชาวฮ่องกงและไต้หวัน เข้าได้ 169 และ 146
ประเทศ อยู่ในอันดับ 20 และ 32 ตามลำดับ ซึ่งนับว่าได้รับการ
ยอมรับเหนือจีนแผ่นดินใหญ่อย่างชัดเจน

*ในตอนต่อไป ผู้เขียนจะกล่าวถึงสาเหตุที่จีนได้รับการ
ยอมรับจากนานาประเทศน้อยกว่าประเทศอื่น ๆ ข้อเท็จจริงที่
ควรทราบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ไทย-จีน, ข้อพึงพิจารณาใน
การส่งเสริมการท่องเที่ยวท่ามกลางปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ*

ตลอดจนการเสนอให้มีการยกเว้นวิชา เหตุผลที่อยู่เบื้องหลัง
ขณะที่มีปัญหาค่าเงินบาทแข็ง ว่า เป็นการเกาฏุกที่คั้นหรือไม่

*****

หนังสือพิมพ์แนวหน้า วันพฤหัสบดีที่ 23 มกราคม 2563

บทความพิเศษ

เราต้องเคารพตนเองก่อนที่ผู้อื่น จะเคารพเรา (ตอนที่ 3/2)

เมื่อตอนที่แล้ว ผู้เขียนได้กล่าวถึงแรงกระตุ้นจากประเทศเพื่อนบ้านที่ประกาศมาตรการยกเว้นการตรวจลงตราหรือวีซ่าเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลให้ผู้บริหารกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ประสงค์จะทำตาม ในขณะที่ไทยมีปัญหาค่าเงินบาทแข็งมากมา 5 ปี ซึ่งไม่สอดคล้องกัน อีกทั้งเงินเองก็ประสบปัญหากับเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว สงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีน ค่าของเงินหยวนตกต่ำ ไม่เอื้อต่อการไปท่องเที่ยวในต่างประเทศในจำนวนมาก ๆ เหมือนเก่า วันนี้เป็นตอนที่สองและตอนจบ

ในสายตาของประเทศจำนวนมาก จีนถูกมองว่าเป็นมหาอำนาจที่มีระบอบการปกครองแบบเผด็จการบนพื้นฐานของลัทธิมาร์กซิสม์-เลนินนิสม์ นิยมใช้มาตรการไม่แข็งในกิจการภายในและต่างประเทศ รวมถึงเรื่องสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพของสื่อ อีกทั้งมีประชากรจำนวนมากมหาศาล มีประสบการณ์ในการ

เข้าร่วมหรือสนับสนุนในศึกสงคราม แม้ว่าจะพัฒนาตาม
แนวทางเศรษฐกิจการตลาดและทุนนิยมอย่างมากมาจนถึง
ปัจจุบัน นานาประเทศโดยเฉพาะประเทศชาติตะวันตกก็ยังมี
ความคลั่งใคลงใจอยู่

แม้ว่าประเทศไทยและจีนมีความใกล้ชิดในด้านต่าง ๆ
แต่เราต้องระลึกถึงข้อเท็จจริงที่ว่า ไทยและจีนมีระบอบการ
ปกครองแตกต่างกัน ภัยคุกคามทางอุดมการณ์ยังมีจริง จีนมี
อำนาจต่อรองเหนือไทยและประเทศเล็ก ๆ อื่น ๆ มากขึ้นทุกวัน
ในทุก ๆ ด้านโดยเฉพาะด้านการเมือง การทหารและเศรษฐกิจ
หากมีข้อสงสัย ขอแนะนำให้มองรอบ ๆ ตัวเรา หนึ่ง จีนมี
ประชากรจำนวนมาก การเข้าออกเสรีกับประเทศที่มีจำนวน
ประชากรมหาศาลเช่นนี้ หากปราศจากการกั้นกรองหรือควบคุม
ก็เปรียบเสมือนการเปิดท่อกันน้ำให้ท่วมประเทศ มิใช่เรื่อง
เล่น ๆ ที่จะพิจารณาในระดับรัฐบาลเท่านั้นด้วยซ้ำไป

*****

*หากเรากลับเข้ามาที่เรื่องหลักของวันนี้ คือ การยกเว้น
วีซ่าให้แก่จีนก็ดี และอินเดียก็ดี เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ในอัน
ที่จะแก้ปัญหาเศรษฐกิจของชาติเพราะเงินสกุลบาทแข็ง ดังที่นาย
พิพัฒน์ รัชกิจประการ เจ้ากระทรวงการท่องเที่ยว กล่าวไว้ว่า สอง*

ประเทศนี้มีกำลังซื้อด้านการท่องเที่ยวสูง “หากมาตรการฟรีวีซ่า แก่ชาวจีนและอินเดียผ่าน มองว่าจะเป็นการสำคัญที่ช่วย บรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์เงินบาทแข็งได้ เพราะอย่างน้อยก็ช่วยดึงดีมานด์นักท่องเที่ยวให้เข้ามาจับจ่ายที่ไทยได้ใน ภาวะบาทแข็งแบบนี้” นั้น

การตั้งสมมติฐานนี้น่าจะอยู่บนความเลือนลอย หลง ประเด็น และไม่ศึกษาสถานการณ์ของโลกให้ถ่องแท้ เนื่องจาก เหตุผลดังนี้

ประการแรก เศรษฐกิจโลกในปัจจุบันอยู่ในสภาวะชะงักงัน ชะลอตัว ทุกประเทศประสบปัญหาเหมือนกัน

ประการที่สอง สถานการณ์สงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีน ส่งผลต่อการผลิตการค้าของจีน บรรยายภาคอิมพอร์ต การกระทบต่อการประกอบอาชีพ และส่งผลโดยอ้อมต่อเศรษฐกิจของประเทศที่ค้าขายใกล้ชิดกับจีน เช่น ไทย และเวียดนาม (โชคดี หน่อยที่เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2563 สหรัฐฯ และจีนลงนาม ข้อตกลงเศรษฐกิจการค้าระยะแรกซึ่งนับเป็นนิมิตที่ดี ลดกระแส กดดันลงไปมาก)

ประการที่สาม เงินสกุลบาทของไทยแข็งเกินไปมา 5 ปีแล้ว หากประเทศไทยมีเงินบาทแข็ง จะมีประโยชน์สถานเดียวคือ การนำเข้าสินค้าประเภททุน หรือเครื่องจักรกลเพื่อการผลิตพัฒนาภายในประเทศ ซึ่งจะทำให้ได้เปรียบเวลาชำระเงิน แต่ถ้าคาดหวังว่า คนจะมาท่องเที่ยวในจำนวนมาก ๆ อันนี้คือ ผันลม ๆ แล้ง ๆ เป็น wishful thinking เพราะหากค่าเงินบาทแข็งเกินไป นักท่องเที่ยวต่างชาติจะต้องใช้เงินสกุลของเขา (เช่น หยวน ซึ่งทุกวันนี้ก็อ่อนค่าอย่างมาก) ในจำนวนมากกว่าที่เคยแลกเพื่อจะใช้จ่ายเท่าเดิม ดังนั้น มันจะมีมาตรการยกเว้นวีซ่า เขาก็ไม่มาหรอก เพราะได้ไม่คุ้มเสีย เพราะทุกปัจจัยที่กล่าวถึงข้างต้นไม่ส่งเสริมเสียเลย

ประการที่สี่ ขณะนี้เงินเองก็มีอาการน่าเป็นห่วงว่า จะบำบัดแก้ไขปัญหาโรคไวรัสโคโรนา ซึ่งยังจำกัดบริเวณได้ที่เมืองอยู่ อัน แต่หากกระจายไปยังมณฑลอื่น จะน่ากลัวเพียงไร ประเทศใดจะกล้าต้อนรับ รัฐบาลไทยก็ต้องใคร่ครวญให้ดีกว่า เราจะเสี่ยงต้อนรับนักท่องเที่ยวเงินจากภูมิภาคที่หมิ่นเหม่ต่อโรคระบาด เข้าประเทศไทย มันจะปลอดภัยหรือ จะเป็นภาระการรักษาพยาบาลแก่ประเทศไทย เสี่ยงต่อการระบาดยังคนหมู่มาก นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวประเทศอื่น ๆ รวมทั้งไทย ก็คงจะไม่ไปท่องเที่ยวใน

จีนด้วยแน่ (จากข้อมูลที่ได้รับมาจากแหล่งข่าวทางการทูต คนไทย
ไปท่องเที่ยวในจีนเป็นจำนวนประมาณ 740,000 คนในปี 2560
และ 826,000 คนในปี 2561 ซึ่งกรณีเดินทางไปจีน ยังต้องขอวีซ่า
อยู่ ถึงหากจะตกลงหรือประกาศฝ่ายเดียวยกเว้นวีซ่าระหว่างกัน
เรายังมีคนไปจีนจำนวนไม่ค้ำที่จะมีความตกลงเลย ซึ่งรัฐบาลที่มี
ปัญญาและวิสัยทัศน์หลักแหลม จะไม่คิดทำเรื่องเช่นนี้ให้เสียเวลา
อีกทั้งคนไทยน่าจะอยากไปสหรัฐฯ แคนาดาหรือยุโรปมากกว่า)

ประการที่ห้า ไทยเองก็ต้องระมัดระวังตัวในปีี้ เพราะจะ
เจอวิกฤติฝุ่นควันพิษ PM 2.5 ในกรุงเทพฯ และเมืองท่องเที่ยว
สำคัญ ๆ แก่ไม่หายจากปีกลายหนักขึ้นทุกวัน ปีี้จะกระทบน้ำซ้ำ
ด้วยปัญหาภัยแล้ง ธรรมชาติแปรปรวน เพราะสภาพอากาศ
เปลี่ยนแปลง การขาดน้ำจะเป็นวิกฤติในชาติสำหรับการ
เกษตรกรรม การอุปโภค บริโภค อาจเสี่ยงไฟฟ้าแบบออสเตรเลีย
จะโดยธรรมชาติหรือวางเพลิง แล้วเราจะไปต้อนรับใครมา
ท่องเที่ยวอย่างมีความสุขได้อย่างไร

*****

โดยสรุป การเสนอให้ยกเว้นวีซ่า หรือจะกลายรูปอีกครั้ง
เป็นขอยกเว้นคำวีซ่า VoA ที่ช่องทางอนุญาต นับว่าเพื่อส่งเสริม

การท่องเที่ยว ในอันที่จะแก้ไขปัญหาด้านเงินบาทแข็ง นั้น เป็นการกระทำที่ขาดปัญญาอย่างยิ่ง คิดว่า ค่าเงินบาทแข็ง ก็ต้องแก้ตรงนี้ให้ได้ก่อน ๆ ที่จะส่งเสริมให้คนเข้ามาท่องเที่ยว และการยกเว้นวีซ่านั้นอย่าทำเพราะเห็นคนอื่นทำก็จะทำตามเขา (เศรษฐกิจไทยยังดีกว่ามาเลเซียมากนัก ผู้นำของเขาทุจริตคอร์รัปชันอย่างไม่น่าให้อภัย) เราควรแก้ไขปัญหาด้านอย่างถูกวิธี เภาให้ลูกที่คั้น มิใช่คั้นที่หนึ่ง แต่ไปเภาที่อื่น คนอื่นเขาจะสงสัยเข้าใจผิดกล่าวหาไปผิด ๆ ว่า ท่านผู้ผลักดันหรือคนใกล้ชิดของท่านไปมีนอกมีในหรือไปรับผลประโยชน์อะไรมาจากพวกธุรกิจทัวร์ท่องเที่ยวของจีนในจีน และ/หรือ ของจีนในไทย หรือบรรดาผู้เสนอตัวเป็นนายหน้ารับเหมาบริการ หรือ outsource เพราะสุดท้ายแล้ว พวกนายหน้ารับเหมาบริการจะไปหาทางออกแบบวิธีการคัดกรองคนเดินทาง เช่น วิธีให้จดแจ้งลงทะเบียนล่วงหน้าก่อนการเดินทาง ลอกเลียนแบบนายหน้ามาเลเซีย เพราะคงจะไกลาหลยถึงที่ประเทศใดจะอนุญาตให้คนจีนคนอินเดียเดินทางไปถึงหน้าประตูบ้านในจำนวนมหาศาลโดยไม่ทราบหรืออนุญาตล่วงหน้า

ดังนั้น ขอขมวดเรื่องให้เข้าใจง่าย ๆ ที่สุด คือ รัฐบาลต้องศึกษาเรื่องให้ดี หาวิธีที่ถูกต้องแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจและเงินสกุลบาทแข็ง เช่น ลดค่าของเงินอย่างควบคุมบ้าง แสวงหาตลาดใหม่ๆ

รักษาตลาดเก่า เจรจาทำความตกลงเขตการค้าเสรีกับบรรดา ประเทศใหญ่ ๆ เช่นสหภาพยุโรปให้สำเร็จ สร้างนวัตกรรมที่โดนใจในสินค้าส่งออก อย่าให้ถูกหลอกโดยวิธีที่ผิดหรือตัวเลขสถิติที่ขาดการรับรอง หากเป็นภาษีการท่องเที่ยวที่พึงมีพึงได้หรือ ค่าธรรมเนียมวีซ่าที่รวบรวมได้ (ที่จริงควรปรับอัตราค่าวีซ่าให้สูงขึ้นเหมือนประเทศอื่นได้แล้ว) ก็จะเป็นผลสำเร็จยิ่ง

แต่หากมีผู้ดันทุรังนำเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเศรษฐกิจ หรือคณะรัฐมนตรีเต็มคณะ ก็เหมาะสมอย่างยิ่งที่ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี จะติดตามสอดส่องให้ผู้บริหารที่สนับสนุน ความเห็นที่ถูกต้องเมื่อครั้งที่แล้ว (การประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2562) นอกเหนือจาก ฯพณฯ เอง ซึ่งเป็น ประธานการประชุมแล้ว บุคคลสำคัญอื่น ๆ อาทิ รอง นายกรัฐมนตรีดูแลความมั่นคง รัฐมนตรีมหาดไทย รัฐมนตรีการต่างประเทศ รัฐมนตรีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เตรียมให้ความเห็นที่เป็นประโยชน์ ส่วนรัฐมนตรีสาธารณสุข แม้เป็นหัวหน้าพรรคการเมืองเดียวกับรัฐมนตรีการท่องเที่ยวก็ตามเถิด ก็ ควรเตรียมท่าทีเรื่องการควบคุมป้องกันนักท่องเที่ยวชาวจีนผู้อาจ ติดเชื้อโรคระบาดจำนวนหลักแสนหลักสิบล้านเข้าประเทศ และการรักษาพยาบาลคนไทยผู้อาจเป็นเหยื่อโรคระบาดจากประเทศ

มหามิตร ซึ่งเชื่อมั่นได้ว่า ๆพณฯ นายกรัฐมนตรี ผู้เพียบพร้อม
ด้วยความรับผิดชอบและประสิทธิภาพในการทำงานระดับชาติ
มาตั้งแต่วันที่ 22 พฤษภาคม 2557 จะทำให้คนไทยทั้งมวล
มั่นใจสบายใจและภูมิใจในสถานะผู้นำของท่านได้

*****

หนังสือพิมพ์แนวหน้า วันศุกร์ที่ 24 มกราคม 2563

บทความพิเศษ

ประเทศไทยต้องเดินหน้าให้ถูกทิศทาง และมีศักดิ์ศรี

เรื่องเดิม: สื่อมวลชนรายงานข่าวเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์
ศกนี้ว่า นายพิพัฒน์ รัชกิจประการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการ
ท่องเที่ยวและกีฬา เป็นประธานการประชุมเชิงปฏิบัติการภาครัฐ
และเอกชน (มีผู้เข้าร่วม 500 คน) เพื่อแก้ไขและรองรับ
สถานการณ์ฉุกเฉินที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยว เพื่อจัดทำเป็น
ข้อเสนอและแนวทางการบริหารจัดการรับมือสถานการณ์ฉุกเฉิน
เสนอต่อนายกรัฐมนตรี นายพิพัฒน์ฯ เปิดเผยว่า “ทันทีที่
สถานการณ์แพร่ระบาดของโรคปอดอักเสบจากไวรัสโคโรนาสาย
พันธุ์ใหม่ 2019 หรือ โควิด-19 ยุติลง จะผลักดันมาตรการยกเว้น
วีซ่าแก่นักท่องเที่ยวจีนกับอินเดีย ซึ่งต้องให้นายกรัฐมนตรีเป็นคน
ทุบโต๊ะตัดสินใจ เพราะก่อนหน้านี้กระทรวงการต่างประเทศยัง
ค้ำนอยู่ ขนาดญี่ปุ่นยังไม่กล้า มีการยกเว้นวีซ่าให้นักท่องเที่ยวจีน
แล้ว เราจะไปกลัวอะไร”

ผู้เขียนติดตามข่าวการประชุมซึ่งมีขึ้นเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์
ศกนี้ ด้วยความสนใจ แต่รู้สึกผิดหวังและเศร้าใจเพราะเหตุผล
ต่างๆ และขอเรียนข้อสังเกตดังนี้

1. นายพิพัฒน์ รัชกิจประการ ผู้เป็นรัฐมนตรีท่องเที่ยวและกีฬา ดู
เหมือนว่ารู้เพียงเรื่องเดียว คือ “ยกเว้นวีซ่าให้แก่จีนและ
อินเดีย” โดยเสนอเรื่องนี้มาตั้งแต่เดือนสิงหาคม ปีกลาย ตั้งใจ
จะเสนออีกเมื่อสิ้นมกราคม ศกนี้ และนี่ก็ประกาศว่าจะเสนอ
อีกหลังไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ผ่านพ้นไป เขาคงมิได้
อ่านข่าวสถานการณ์ของโรคนี้ในโลกใบนี้ จึงไม่ทราบว่ โรค
ระบาดนี้เป็นความห่วงกังวลขององค์การอนามัยโลกและ
ประเทศจำนวนมาก
2. โรคปอดอักเสบชนิดนี้อุบัติขึ้นกับประเทศที่มีประชากรมาก
เป็นอันดับหนึ่งของโลกคือจีน ซึ่งมีประชากรถึง 1.4 พันล้าน
คน ตั้งแต่เดือนธันวาคม ปีกลาย แต่ไม่ประกาศเตือนภัย
ในทันที ประเทศรอง ๆ ลงไปคืออินเดีย มีมาตรฐานครองชีพ
ต่ำ ยากจนและกินอยู่แออัด ประชากรมากถึง 1.2 พันล้านคน
ก็พึงระมัดระวังเช่นกัน แม้ว่าจะทางการจีนพยายามควบคุม
พื้นที่ระบาดมิให้กระจายออกไปจากเมืองอู่ฮั่น แต่ก็ยังห่วงว่า

หากคุมมิได้ หรือมีการแพร่กระจายออกไป ประเทศอื่น ๆ จะ
ทำอย่างไร การป้องกันละรักษาโรคนี้ก็จะกระทำได้อย่าง
สัมฤทธิ์ผลได้หรือไม่และเมื่อใด และหลังจากนั้นการเดินทางไป
มาหาสู่อย่างปลอดภัยจะกระทำได้อย่างไร

3. มีสุภาชิตอยู่ว่า ถ้าจีนไोजาม ประเทศอื่น ๆ ก็จะเป็นหวัด
ตามมา บัดนี้ เรามีโรคระบาดไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019
เป็นตัวอย่างของจริง จีนมีประชากรมาก ประเทศต่าง ๆ จึง
อยากจะต้อนรับนักท่องเที่ยวจีนไปเยือนและใช้จ่ายในประเทศ
ตน ปีหนึ่ง ๆ คนจีนเดินทางไปต่างประเทศประมาณ 175 ล้าน
คน เศรษฐกิจโลกประสบภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวมาหลายปี
ทุกคนจึงหันมาพึ่งพาธุรกิจการท่องเที่ยว คนจีนก็เดินทาง
น้อยลงสืบเนื่องจากสาเหตุนี้และปัญหาสงครามการค้าระหว่าง
สหรัฐฯ กับจีน เมื่อปีที่ผ่าน ๆ มา ครั้นคนจีนทั้งประเทศมิได้
รับอนุญาตให้ออกนอกประเทศยกเว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็น
ราย ๆ ไป อุปสงค์จึงขาดหายไป มีเหลือแต่อุปทาน ถ้าหากไป
ทุกประเทศ
4. สภาพการณ์ของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 นี้ ส่งผล
ให้ประเทศจำนวนมากหันมาตรวจสอบทบทวนมาตรการ

ป้องกันโรค การเข้าออกประเทศ การให้วีซ่าและการให้เข้าประเทศ การเดินทางของยานพาหนะพร้อมผู้โดยสารจำนวนมากๆ กรณีสุดโต่งในหลาย ๆ แห่งคือ ไม่สามารถไปไหนมาไหนในต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากจีน บุคคลสัญชาติจีน ทั้งที่เมืองอุ๋ฮั่นและเมืองอื่น ๆ บัดนี้ หลังจากผ่านไปกว่าหนึ่งเดือน ความหวงกัวงวลเรื่องการระบาดทั้งที่เป็นจริงและที่วิตกกังวลเกินเหตุอันควรน่ากลัวกว่าโรคระบาดที่แท้จริงกระทบต่อวิถีชีวิตและกำหนดการของกิจกรรมที่วางไว้จากในอดีต ในประเทศต่าง ๆ ทั้งใกล้และไกลจากจีนแผ่นดินใหญ่ เช่น การแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ ให้ถูกงดหรือถูกโยกย้ายไปจัดในที่แห่งใหม่ เป็นต้น

5. ขอย้อนหลังสักนิดว่า ขณะเกิดโรคระบาดช่วงต้น ๆ บรรดาประเทศต่าง ๆ มีท่าทีและมาตรการต่อสถานการณ์การระบาดในจีนแตกต่างกัน หลัก ๆ คือ เข้มงวดเรื่องการเดินทางเข้าออกกับต่างประเทศ กับจีน และประเทศที่มีข่าวว่ามีการติดเชื้อโรคองค์การอนามัยโลกประกาศสถานการณ์สาธารณสุขฉุกเฉินจีนเองจะดำเนินมาตรการที่เข้มแข็งเข้มงวดกว่าที่คาดหมายเนื่องเพราะเป็นประเทศต้นเหตุ ทาง การสั่งการให้ระงับการจัดกิจกรรมช่วงตรุษจีน การเดินทางไปต่างประเทศ การเดินทาง

ออกนอกเมืองที่เป็นปัญหา การพำนักอาศัยในที่พักเพื่อหลีกเลี่ยงการติดเชื้อ การระดมทรัพยากรกำลังพลทั้งหมดเพื่อร่วมกันแก้ไขควบคุมปัญหาในจังหวัดที่เกี่ยวข้อง ล่าสุด ก็มีการระดมแพทย์พยาบาลชาวจีนจากภายนอกประเทศกลับไปช่วยเหลือมาตุภูมิ

6. ประเทศจำนวนหนึ่งมีประกาศเตือนภัยเรื่องการเดินทางไปต่างประเทศ ให้หลีกเลี่ยงมิให้ไปจีนหรือบริเวณที่มีปัญหา หรือประกาศห้ามบุคคลสัญชาติจีนหรือสัญชาติอื่น ๆ ที่เดินทางไปพำนักอาศัยหรือเดินทางผ่านจีนเข้าประเทศเป็นการชั่วคราว การนี้มิใช่เพราะเขาเหล่านั้นไม่รักคนจีนเกลียดชังคนจีนและไปซ้ำเติม แต่เป็นปฏิกิริยาที่ต้องเข้าอกเข้าใจเพราะเขาต้องนึกถึงประชาชนของตนเองเป็นสำคัญ แต่ประเทศไทยอาจจะมีท่าทีที่ค่อนข้างเห็นอกเห็นใจจีนมากกว่าประเทศอื่น ๆ หลายคนคงจำได้ถึงถ้อยคำที่นายกรัฐมนตรีได้กล่าวไว้ในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเศรษฐกิจเมื่อวันที่ 31 มกราคม ศกนี้ จากการแถลงของโฆษกรัฐบาล ที่ว่า “นายกรัฐมนตรีได้กำชับว่าในการพิจารณาเรื่องของวีซ่า VOA จะยกเลิกหรืออะไรอย่างไร ขอให้ทำด้วยความรอบคอบ เพราะว่าจีนห้ามคนของเขาเข้ามาเป็นกรุปทัวร์อยู่แล้ว ตรงนั้นก็หายไป 100% ส่วนผู้ที่เดินทางมา

แบบไม่ใช้กรุปทัวร์ ทางการเงินก็ขอความร่วมมือไม่ให้ออกเดินทาง ก็หายไปเกิน 50% นายกรัฐมนตรีขอฝากให้พิจารณาเรื่องนี้ให้รอบคอบ” ซึ่งนี่คือการสรุปผลการประชุมคณะรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจภายใต้หัวข้อว่าเรื่อง “บักตู่ ตีตก ยกเลิกพีวีซ่า VOA นักท่องเที่ยวจีน” ดังนั้น ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีชุดใหญ่จึงมิได้มีการหารือ 1. เรื่องการขอยกเลิกมาตรการยกเว้นค่าธรรมเนียมวีซ่า VOA ซึ่งจะยังมีผลอยู่จนถึงวันที่ 30 เมษายน 2563 ซึ่งนายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เคยเสนอไว้ขณะมีกระแสกดดันจากโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ หรือ 2. เรื่องการขอยกเว้นวีซ่าแก่บุคคลสัญชาติจีนและอินเดียที่อาจเตรียมการไว้ แต่ต้องพับไปก่อนเพื่อรอเวลา เนื่องจากสวนกระแสข่าวการแพร่เชื้อของโรคไวรัสดังกล่าวในเมืองอู่ฮั่น จีน ณ ช่วงเวลาสัปดาห์ดังกล่าว

เกี่ยวกับเรื่องนี้ ประเทศไทยไม่ควรพิจารณายกเว้นวีซ่าแก่บุคคลสัญชาติจีนและอินเดียด้วยเหตุผลสำคัญ ๆ ในมิติต่าง ๆ ดังนี้

1. การแพร่กระจายของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 และการกลายพันธุ์เป็นภัยคุกคามต่อความเป็นอยู่ของประชาชนชาวไทย

1.1 ขณะนี้ โรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 เป็นสถานการณ์ฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ รัฐบาลประเทศจำนวนมากล้วนออกประกาศและมาตรการป้องกัน ควบคุมการเข้าออก ดังนั้น จะเป็นเรื่องแปลกมากที่รัฐบาลไทยจะตัดสินใจมี “โปรโมชัน” แก่จีน และอินเดีย อย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ว่าจะ เป็น 1. การยกเว้นค่าธรรมเนียมวีซ่า VOA ที่ช่องทางอนุญาต หรือ 2. ยกเว้นค่าธรรมเนียมวีซ่านักท่องเที่ยวแก่ชาวจีนที่สถานเอกอัครราชทูตสถานกงสุลใหญ่ของไทยในจีน หรือ 3. การยกเว้นวีซ่าจากการประกาศฝ่ายเดียว หรือ 4. การดำเนินการใดอื่น เช่น บรรลุความตกลงยกเว้นวีซ่าสำหรับหนังสือเดินทางธรรมดาระหว่างกัน อนึ่ง ณ ขณะนี้ ยังไม่มียารักษาการระบาดนี้เป็นอย่างเป็นผลเด็ดขาด แม้แต่ไทยจะพอใจต่อคำชมเชยที่ว่า ระบบสาธารณสุขของไทยมีมาตรฐานในระดับสากลตามองค์การอนามัยโลก ได้รับการยอมรับ และมีความพร้อมในการควบคุมโรคอันดับ 6

ของโลก การนี้ไม่อาจต้านทานหากมีการระบอบอย่าง
หนักเข้าสู่หรือภายในประเทศไทยได้ การเปิดหน้าเปิด
ประเทศประกาศโปรมโชนั้นจะโดยวิธีการใด ๆ แม้
ภายหลังสถานการณ์ระบอบคลี่คลายลงก็มีใช้การ
ดำเนินการที่เฉลี่ยฉลาดนัก

- 1.2 จากคำกล่าวของนายพิพัฒน์ รัชกิจประการ รัฐมนตรีการ
ท่องเที่ยวฯ ที่ว่า “...ต้องให้นายกรัฐมนตรีเป็นคนทุบโต๊ะ
ตัดสินใจ เพราะก่อนหน้านี้กระทรวงการต่างประเทศยัง
ค้านอยู่ ขนาดญี่ปุ่นยังไม่กลัว มีการยกเว้นวีซ่าให้
นักท่องเที่ยวจีนแล้วเราจะไปกลัวอะไร” ผู้เขียนพบว่า
เป็นคำกล่าวที่เหลือเชื่อมาก จึงได้สอบถามตรวจสอบ
ข้อมูลกับแหล่งข่าวทางการทูตที่กรุงโตเกียว และได้รับ
แจ้งว่า “รายชื่อประเทศที่ญี่ปุ่นยกเว้นวีซ่าจากเว็บไซต์
ของกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่น ไม่มีจีนและอินเดีย
แต่อย่างใด” และ “สืบเนื่องจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์
ใหม่ ขณะนี้ญี่ปุ่นห้ามคนจีนจากมณฑลหูเป่ย์ (ซึ่งเมือง
อู่ฮั่นตั้งอยู่) และเจ้อเจียงเข้าญี่ปุ่น”

1.3 จากผลการตรวจสอบ จึงสรุปว่า นายพิพัฒน์ฯ รายงาน ข้อมูลที่ไม่จริงต่อรัฐบาล สาธารณชน และที่ประชุมซึ่งตน เป็นประธานเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ ที่ผ่านไประบุว่า จึง ทำให้ขาดความน่าเชื่อถือและไว้วางใจที่จะปฏิบัติงาน สำคัญได้

2. การยกเว้นวีซ่ามิใช่ทางออกในการแก้ไขปัญหาเงินบาทแข็ง ตัวอย่างมาก

การเสนอให้ยกเว้นวีซ่าเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในอันที่จะ แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของชาติเพราะเงินสกุลบาทแข็ง ตั้งสมมติฐานอยู่บนความเลื่อนลอย หลงประเด็นและไม่ศึกษา สภาพการณ์ของโลกให้ถ่องแท้ เนื่องจากเหตุผลดังนี้

2.1 เศรษฐกิจโลกในปัจจุบันอยู่ในสภาวะการชะงักงันชะลอตัว ทุกประเทศประสบปัญหาเหมือนกัน

2.2 สถานการณ์สงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีน ส่งผล ต่อการผลิตการส่งออกของจีน กระทบต่อบรรยากาศและ การประกอบอาชีพ ค่าเงินหยวนอ่อนตัวลงอย่างมาก ไม่ เป็นผลดีต่อความพอใจไปท่องเที่ยวในต่างประเทศ

- 2.3 เงินสกุลบาทของไทยแข็งเกินไปมา 5 ปี นักท่องเที่ยวต้อง
ใช้จ่ายเงินสกุลตนเองมากกว่าที่เคยแลกเปลี่ยนเพื่อใช้จ่ายเท่า
เดิม นักท่องเที่ยวต่างชาติจะไม่มาท่องเที่ยวในที่ซึ่งมี
ค่าใช้จ่ายสูงขึ้นแน่นอน จะไปในที่ซึ่งถูกกว่าเพราะสนุก
กว่า แม้นักเดินค่าธรรมเนียบวีซ่าที่ช่องทางอนุญาติก็จะ
ไม่ช่วยนักเพราะได้ไม่คุ้มเสีย
- 2.4 ดังนั้น รัฐบาลต้องหาทางแก้ไขปัญหาเงินบาทแข็งก่อนที่
จะส่งเสริมการท่องเที่ยว จึงจะเป็นการเกาถูกที่คัน
3. การยกเว้นวีซ่าแก่จีนและอินเดียเป็นอันตรายและภัยคุกคาม
ต่ออำนาจอธิปไตยของไทย
- 3.1 จีนทำความตกลงยกเว้นวีซ่าหรือมีการประกาศยกเว้น
วีซ่ากับประเทศต่าง ๆ จำนวน 71 ประเทศ อยู่ในอันดับ
72 ของรายชื่อประเทศที่มีอันดับหนังสือเดินทางที่ทรง
อิทธิพลที่สุดในโลกประจำปี 2563 (ส่วนอินเดียไม่ถูกระบุ
ในข่าว ในขณะที่ไทยอยู่ในอันดับที่ 65 เข้าได้ 78 ประเทศ
โดยไม่ต้องขอวีซ่า) ซึ่งการจัดอันดับสะท้อนถึงการได้รับ
การยอมรับในหมู่ประเทศต่าง ๆ เป็นที่น่าสังเกตว่า ญี่ปุ่น
ยังครองแชมป์ประเทศที่ได้รับการยอมรับเป็นอันดับ 1

เข้าประเทศต่าง ๆ ได้ 191 ประเทศจากเกือบ 200 ประเทศโดยไม่ต้องมีวีซ่า ส่วนชาวฮ่องกงและไต้หวัน เข้าได้ 169 และ 146 ประเทศอยู่ในอันดับ 20 และ 32 ตามลำดับ นับได้ว่าได้รับการยอมรับเหนือจีนแผ่นดินใหญ่อย่างชัดเจน อนึ่ง ในบรรดาประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ ไม่มีประเทศใดให้การยกเว้นวีซ่าแก่หนังสือเดินทางธรรมดาของจีนแต่อย่างใด ทั้งนี้ จากการตรวจสอบข้อมูลกับแหล่งข่าวทางการทูตที่กรุงปักกิ่ง

3.2 เมื่อปี 2562 มีบุคคลสัญชาติจีนจำนวนประมาณ 11 ล้านคนเดินทางเข้าประเทศไทย ขณะที่คนไทยจำนวนประมาณ 826,000 คน เดินทางไปยังจีน ซึ่งยังต้องขอวีซ่าอยู่จากสถิติปี 2561 การจะขอยกเว้นวีซ่าระหว่างกัน (หากจะทำ) ถือว่าไม่จำเป็น เพราะเรามีคนเดินทางไปจีนจำนวนไม่คุ่มที่จะมีความตกลงกันเลย

3.3 ปัญหาการแพร่เชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ที่ทวีความรุนแรงในขอบเขตอย่างรวดเร็วทำให้ผู้สังเกตการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศพบเห็นอย่างชัดเจนว่ารัฐบาลจีนมีอำนาจเด็ดขาดอย่างยิ่งในการปิดประเทศ

ระงับกิจกรรม ระงับการเดินทางเคลื่อนย้ายคนภายในประเทศโดยเฉพาะพื้นที่ระบาดและระหว่างประเทศ คือ ห้ามเดินทางออกนอกประเทศ โดยระงับหนังสือเดินทางและวีซ่าออกนอกประเทศ การเดินทางกรุ๊ปทัวร์ อีกทั้งเข้าควบคุมดำเนินการทางสาธารณสุขอย่างเข้มงวดเด็ดขาดและเป็นผล ซึ่งการนี้ทำให้อดคิดไม่ได้ว่า หากรัฐบาลสั่งการให้เดินทางไปยังที่หมายใด ๆ ประชาชนจีนเหล่านั้นจะขัดคำสั่งได้หรือไม่ กล่าวคือ การยกเว้นวีซ่าระหว่างประเทศใดหนึ่งกับจีน (และอินเดีย) ซึ่งมีประชากรในจำนวนมหาศาลเช่น 1.4 และ 1.2 พันล้านคนเช่นนี้ หากปราศจากการกลั่นกรองหรือควบคุมที่เป็นผลเช่นที่เคยทำได้เพราะมีการให้วีซ่า ก็จะเปรียบเสมือนการเปิดท่อกันน้ำให้ท่วมประเทศ ซึ่งมีใช้เรื่องเล่น ๆ ที่จะพิจารณาในระดับรัฐบาลด้วยซ้ำไป

ท่าทีของรัฐบาลไทยต่อปัญหาการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 และรัฐบาลกัมพูชากายใต้ นายฮุนเซน ในช่วงเวลานี้ทำให้ไม่แปลกใจนักว่าทำไมรัฐบาลจีนจึงพอใจที่ไทยและบางประเทศ เป็นมิตรแท้ในยามวิกฤติ

ประเทศไทยธำรงรักษาเอกราชจากอดีตกาลที่ภาคภูมิใจ
นโยบายต่างประเทศที่เป็นอิสระและพยายามไม่อยู่ภายใต้
อิทธิพลประเทศใดประเทศหนึ่งนักในช่วงปัจจุบัน สมควรที่จะ
พิจารณาทางเลือกของนโยบายให้ฉลาดรอบคอบในอันที่จะ
รักษาเอกราช ผลประโยชน์แห่งชาติ เกียรติภูมิ การมีทิศทางที่
ถูกต้องและศักดิ์ศรีที่มีตลอดมาให้มีตลอดไป

*****

หนังสือพิมพ์แนวหน้า วันอังคารที่ 18 กุมภาพันธ์ 2563

ผู้เขียน เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2562 ที่พิพิธภัณฑน์โฮจิมินห์
กรุงฮานอย

The author on 23 June 2019 at the Ho Chi Minh
Museum in Hanoi.

เหลียวหลัง แลหน้า

เวลาพูดถึงเหลียวหลัง แลหน้า เราน่าจะหมายถึงย้อนดูอดีต มองคาดการณ์ไปสู่อนาคต กล่าวคือ เป็นการทบทวนประสบการณ์ ความสำเร็จ ความล้มเหลว การวางแผนสิ่งที่ควรทำ ลำดับก่อนหลังของแผนและกิจกรรม การวางวาระ การประเมินผลประโยชน์

ขณะเดียวกัน ก็มีผู้ที่ตั้งข้อสังเกตถึงคู่แข่ง ผู้อยู่แวดล้อม ใครอยู่ข้างหน้า ใครอยู่ข้างหลัง และจะอย่างไร จะแข่งกันและกันหรือไม่

ไทยและเวียดนามผ่านประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ระหว่างกัน และด้วยกันจวบจนปัจจุบัน บัดนี้ ประเทศทั้งสองหมายมั่นที่จะยกระดับความสัมพันธ์เป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ที่เข้มแข็ง (Strengthened Strategic Partnership) สองประเทศสามารถเรียนรู้แบ่งปันประสบการณ์ระหว่างกัน พัฒนาประเทศไปด้วยกัน

ไทยมีพื้นฐานที่เข้มแข็งพร้อมสรรพในการพัฒนาประเทศ อาจมีสิ่งท้าทายให้แก่อาเซียนหรือหาทางออกในบางช่วงเวลา แต่มักจะฟันฝ่าไปได้เสมอ ๆ โดยความสามารถของระบบ

ความสามารถพิเศษ วิจารณ์ญาณที่ดี ความโชคดียั้ง และการมี
พระสยามเทวาธิราชปกป้องคุ้มครองบ้าง

กรณีเวียดนาม เมื่อมองย้อนกลับไป เราจะเห็นการต่อสู้
ของเวียดนามระหว่างสงครามการก่อกำเนิด หลังสงคราม และการ
รวมประเทศเป็นหนึ่งเดียว เศรษฐกิจที่ล้มล้างและยากจน การ
ดำเนินนโยบายที่ตึงเครียด การถูกปิดล้อมโดดเดี่ยวโดยนานาชาติ
การแทรกซึมบ่อนทำลายภายในจากฝ่ายต่อต้าน ไปสู่การประชุม
สมัชชาแห่งชาติครั้งที่ 6 พรรคคอมมิวนิสต์แห่งเวียดนาม ซึ่งให้
แนวทางการปฏิรูปเศรษฐกิจ การใช้กลไกตลาด การต้อนรับนัก
ลงทุนจากต่างประเทศ การปรับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อน
บ้านและประเทศต่าง ๆ

เมื่อมองไปข้างหน้า เวียดนามเข้าสู่ปีที่ 45 ของยุคหลัง
สงครามเพื่อรวมประเทศ ประชากรมากกว่า 2/3 ของประชากร
ทั้งสิ้น 98 ล้านคน เกิดขึ้นมาหลังปี 2518 เป็นทรัพยากรมนุษย์รุ่น
หนุ่มสาว คำนึงเกี่ยวกับการทำงานในระบบเศรษฐกิจที่มีการตลาด
ชั้นนำ การมีสิทธิเสรีภาพมากขึ้น ระบบการเงินการธนาคารที่มี
เสถียรภาพ การแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่มีเสถียรภาพ
เพราะถูกควบคุมอยู่หมด ไม่มีตลาดมืดที่ผิดกฎหมายเช่นเก่า เงินเฟ้อมีก็
แต่น้อยที่สุด รัฐพยายามแก้ไขปัญหาวิสาหกิจของรัฐที่ขาดทุนให้

หมดไป ถึงแม้สังคมนิยมไม่เฟื่องฟูนัก แต่ระบบทำงาน ทุก
คนทำงานภายใต้ระบบเดียวกัน ไม่มีใครจะใช้เวลาในการวิพากษ์
สงสัยในหลักการสูงสุด กฎหมายสูงสุด อุดมการณ์ ระบอบของ
ประเทศ ระเบียบกฎหมายและวินัยมาก่อน มีความเข้มงวดและ
ศักดิ์สิทธิ์

ครั้นมองต่อ ๆ ไปอีกห้าปีข้างหน้าไปสู่อายุที่ 50 หลังสงคราม
หากไม่มีวิกฤตการณ์สำคัญหรืออุบัติเหตุใด ๆ ที่ทำให้เกิดการ
สะดุดเท่านั้นเอง เวียดนามก็น่าที่จะใช้ประโยชน์จากความสำเร็จที่
สั่งสมมา จุดเด่นและข้อได้เปรียบของตนเองในการพัฒนา
เศรษฐกิจแบบเน้นการตลาดไปทางทุนนิยม การลงทุนจาก
ต่างประเทศ จากคนเวียดนามโพ้นทะเล จากทุนภายในประเทศ
การทำความตกลงเขตการค้าเสรีให้ขยายวงออกไป ระบบเก่าจะ
ค่อย ๆ ถูกกลืนหายออกไป เป็นระบบใหม่ ที่มาพร้อม ๆ กับ
โอกาสใหม่ ไปสู่ความก้าวหน้าที่ยิ่งคั่ง มั่นคงและมั่นคงโดยจะไม่
อยู่ข้างหลังผู้ใดอีกต่อไป

*****

List of Publications by Komgrit Varakamin

- “Focus on ASEAN,” The Chao Phya (Bangkok), on August 7, 1977.
- “Some Forgotten Issues in the Study of International Relations” and “Order and International Politics” in The World Order Newsletter,” distributed at the exhibition on world order at Thammasat University, Bangkok, in January 1978.
- “Pressure Group: Definition, Roles and Criticism” and “Decision-Making Approach to the Study of International Relations,” in Komgrit Varakamin and Pongsadhorn Pongluantum (eds.) Approaches to the Study of Political Science and International Relations (Bangkok: February 1978).

- “Pressure Group: Definition, Roles and Criticism” reprinted in The Political Science Review (Bangkok) Vol. 13 No. 1 June 1978.
- “What about International Relations?” a pamphlet distributed among first and second-year students, Faculty of Political Science, Thammasat University on the Orientation Day in June 1978.
- “Southeast Asia: Prospects for Conflict and Cooperation in the 1980s,” An unpublished paper in October 1978.
- “The Establishment of Chinese-American Diplomatic Relations: Another Side of the Problem,” in The Siam Rath (Bangkok), on December 25, 1978.
- “Balance of Power in Southeast Asia: An Analysis of Indochinese Conflict,” in The Siam Rath, on January 2, 1979.

- “Iran’s Civil War and its Impact on American Investment,” in The Siam Rath, on January 8, 1979.
- “Cambodia’s Fall and the Future of Thailand: The Issue to be Analyzed,” in The Siam Rath, on January 15, 1979.
- Introduction to International Relations (Bangkok: March 1979).
- “China and Vietnam: Some Observations on their Conflict before the Aggression and Invasion of Cambodia,” in Saranrom Newsletter (Bangkok) September-December 1982.
- “Vietnam: Some Observations on its Foreign Policy during the Transitional Period,” in Saranrom Journal (Bangkok) Vol. 33 February 1983.
- “Thai-Vietnamese Relations: A Prescriptive Approach to Inter-cultural Exchanges in the 1990s – A Brief Sketch.” A paper presented at the Second

Thailand-Vietnam Round-table Seminar “Vietnam-Thailand: Tradition and Modernity” organized by the National Center for Social Sciences of Vietnam (NCSSVN) in Hanoi on February 21-23, 1991. The paper was subsequently put into print by the NCSSVN.

- “Scapegoat-finding leaves Khmer questions unanswered,” Bangkok Post, Tuesday, June 28, 1994. (co-authored with Jutha Debahasatin)
- “Vietnam’s forced coming out has made it friendlier, more colourful place,” The Nation, (Bangkok) Friday, May 10, 1996.
- “Hanoi Revisited: Reflections on 20 years of ties,” The Nation, Friday, September 13, 1996.
- “Prospects bright for Thai-Vietnamese ties,” The Nation, Friday, March 28, 1997.

- “Prospects look bright for Thai-Vietnamese relations,” reprinted in Vietnam News (Hanoi) Monday, March 31, 1997.
- “A view of Pyongyang,” The Nation, Friday, July 4, 1997.
- “Trade and Investment Relations between Thailand and Vietnam: Opportunities and Challenges.” A research paper in Thai edition (June 1998) (Unpublished)
- “Opportunities and Challenges for Thai-VN trade,” The Nation, Saturday, October 31, 1998.
- “Vietnam prepares for 21st century,” The Nation, Saturday, July 24, 1999.
- The Collection of Writings and Addresses on Thailand’s Foreign Relations from the Past to the Present (2001), Corrine Phuangkasem, Komgrit Varakamin, Prapat Thepchatree and Siriporn

Wajjwalku (eds.), (2 volumes), Bangkok: The Tharachat Karnpim Press. Published by the Faculty of Political Science, Thammasat University, Bangkok. A publication on the occasion of the 50th anniversary of the Faculty of Political Science, Thammasat University.

- “Hanoi Revisited: Perspectives from Our Former Ambassador,” The Nation, Thursday, June 14, 2018.
- “Vietnam: then and now and the future,” The Nation, Tuesday, June 11, 2019, on-line.
- “Respect ourselves before others respect us,” The Naewna, (Bangkok) Sunday, September 8 & 15, 2019 (Parts 1 & 2).
- “Will Vietnam surpass Thailand?” The Naewna, Saturday, November 30 and December 7, 2019 (Parts 1 & 2).

- “Xin chao from Hanoi,” The Naewna, Saturday, January 4, 2020.
- “Respect ourselves before others respect us,” The Naewna, Thursday and Friday, January 23 & 24, 2020 (Parts 3/1 & 3/2).
- “Thailand must move forward in a right direction and with dignity,” The Naewna, Tuesday, February 18, 2020.
- A Collection of Writings on Foreign Affairs of Thailand and Vietnam (forthcoming in 2020).

*****

ผู้เขียนและครอบครัว เยี่ยมคารวะเพื่ออำลาประธานโฮจิมินห์ เนื่องในโอกาสวันวาระประจำการเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2555 ที่สุสานโฮจิมินห์ กรุงฮานอย

The author and family pay respect in a farewell visit to the late President Ho Chi Minh on 15 March 2012 at the Ho Chi Minh Mausoleum, Hanoi.

เอกอัครราชทูต คมกริช วรคามิน ที่อาคาร BITECO ชั้นที่ 50 ขณะไปเยือนนครโฮจิมินห์ ระหว่างวันที่ 3-10 ตุลาคม 2561

Ambassador Komgrit Varakamin on the 50th floor of the BITECO Building, during his familiarization trip to Ho Chi Minh City during 3-10 October 2018.

คมกริช วรคามิน ผู้เขียนหนังสือ “รวมงานเขียนเรื่องการต่างประเทศของไทยและเวียดนาม” ปฏิบัติราชการสองครั้งที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงฮานอย เวียดนาม ดำรงตำแหน่งกงสุลใหญ่ ณ นครแวนคูเวอร์ แคนาดา และเอกอัครราชทูต ณ กรุงบูคาเรสต์ โรมาเนีย และมีเขตอาณาครอบคลุมสาธารณรัฐบัลแกเรีย ปัจจุบัน ปฏิบัติหน้าที่ ที่ปรึกษาสภาธุรกิจไทย-เวียดนาม และสมาคมคณะกงสุลกิตติมศักดิ์ (ประเทศไทย) กรุงเทพฯ

The author of this publication, “*A Collection of Writings on Foreign Affairs of Thailand and Vietnam,*” Komgrit Varakamin served two tours of duty at the Royal Thai Embassy in Hanoi, Vietnam as well as Consul-General of Thailand to Vancouver, Canada; and Ambassador of Thailand to Romania and accredited to the Republic of Bulgaria. He presently serves as adviser to the Thailand–Vietnam Business Council and the Honorary Consuls Association (Thailand) in Bangkok.

www.tvbc.or.th